

IZVJEŠTAJ O RADU

AGENCIJE ZA PREVENCIJU KORUPCIJE I KOORDINACIJU BORBE PROTIV KORUPCIJE

za 2015. godinu

Mart 2016. godine

SADRŽAJ

UVOD	3
1. REALIZACIJA ZAKLJUČAKA ZAKONODAVNE I IZVRŠNE VLASTI	4
2. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA.....	4
3. SMJEŠTAJ, MATERIJALNO-TEHNIČKO OPREMANJE I JAVNE NABAVKE.....	8
4. STRATEGIJA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE 2015-2019. I AKCIONI PLAN ZA NJENU PROVEDBU	9
5. PREVENCIJA KORUPCIJE.....	11
6. KOORDINACIJA BORBE PROTIV KORUPCIJE.....	16
7. PODNESCI SA INDICIJAMA KORUPTIVNIH PONAŠANJA.....	30
8. PROVEDBA ZAKONA O ZAŠTITI LICA KOJA PRIJAVLJUJU KORUPCIJU U INSTITUCIJAMA BIH	32
9. AKTIVNOSTI ODJELJENJA ZA SUKOB INTERESA / URED KOMISIJE ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA.....	34
10. FINANSIRANJE POLITIČKIH PARTIJA	35
11. STRATEŠKO PLANIRANJE, IZVJEŠTAVANJE I ISTRAŽIVANJA	36
12. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA.....	38
13. ANEX I – TABELARNI PREGLED IMPLEMENTACIJE AKTIVNOSTI IZ AKCIONOG PLANA ZA PROVEDBU STRATEGIJE ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE (2015-2019.).....	40

UVOD

Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije, (u daljem tekstu: Agencija) u skladu sa odredbama Zakona o Agenciji¹, dva puta godišnje dostavlja Komisiji za izbor i praćenje rada Agencije (u daljem tekstu: Komisija) izvještaje o radu. Ovaj izvještaj obuhvata aktivnosti Agencije od 1. januara do 31. decembra 2015. godine i referira se na ispunjavanje osnovnih nadležnosti Agencije u skladu sa Zakonom o Agenciji. Izvještaj daje pregled ostvarenog napretka u Bosni i Hercegovini u pogledu razvoja efikasne prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije, strateškog planiranja i razvoja mehanizama koordinacije borbe protiv korupcije, uspostave tijela za sprečavanje korupcije na svim nivoima u BiH te ostvarivanja međunarodne i regionalne saradnje u domenu borbe protiv korupcije. Izvještaj također obuhvata pregled saradnje sa organizacijama civilnog društva, akademskom zajednicom i medijima uz sveobuhvatnu informaciju u pogledu provedbe Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine i analitički osvrt na problematiku sukoba interesa.

U potpunosti su provedene sve preporuke Ureda za reviziju institucija Bosne i Hercegovine vezano za izvršenu reviziju finansijskog poslovanja Agencije za 2014. godinu, koja je ocijenjena pozitivno. Provedeni su i svi zaključci doneseni od strane Komisije. Agencija je u potpunosti implementirala obaveze koje se odnose na provedbu Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH. Realizacijom zakonske obaveze, koja se odnosi na izradu Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019. i pratećeg Akcionog plana za njenu provedbu, Agencija je implementirala obavezu koju je u svom Programu rada definiralo i Vijeće ministara BiH za 2015. godinu, konkretno u poglavljiju IV – tematski dio, pod mjerama 171. i 172. - *Aktivnosti na izradi Strategije i Akcionog plana.*

Tokom izvještajnog perioda realizirani su u potpunosti svi zaključci oba doma Parlamentarne skupštine BiH i zaključci Vijeća ministara BiH, koji se odnose na konkretne obaveze Agencije. Pravovremeno se pristupilo implementaciji Akcionog plana za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019., provedbi obaveza iz domena prevencije korupcije prepoznatih u Reformskoj Agendi za Bosnu i Hercegovinu za period 2015-2018. godina, te provedbi sektorskih strateških dokumenata koji se konceptualno referiraju na oblast borbe protiv korupcije u BiH.

Agencija je poduzela sve neophodne mјere i radnje na osiguranju namjenskog, svrshodnog i zakonitog korištenja sredstava odobrenih u budžetu u svrhu realizacije planiranih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sistema finansijskog upravljanja i kontrole. Također, imajući u vidu strateške ciljeve definirane Programom rada Agencije za 2015. godinu, konstatujemo ispunjenost većine planiranih aktivnosti koje su u širem kontekstu elaborirane kroz sadržaj ovog Izvještaja.

Agencija je, u izvještajnom periodu, pravovremeno razvijala strateško planiranje uvažavajući obaveze kao neposredni implementator specifičnih aktivnosti u oblasti borbe protiv korupcije, te je u vezi sa navedenim kreirala i usvojila: Plan rada Agencije za 2016. godinu, Strateški plan rada Agencije za period 2016-2018. godina, Komunikacijsku strategiju 2014-2019. godina, kao i niz drugih programa i projekata koji se direktno odnose na ispunjavanje osnovnih nadležnosti Agencije.

¹Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 69. sjednici Predstavničkog doma, održanoj 30. decembra 2009. godine i na 40. sjednici Doma naroda, održanoj 30. decembra 2009. godine, usvojila je Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije - Zakon je objavljen u "Službenom glasniku BiH" broj 103/09, Izmjene i dopune Zakona o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije objavljene su u „Službenom glasniku BiH“, broj 58/13.

Godišnji izvještaj o radu Agencije kreiran je na bazi unificiranog metodološkog pristupa u vezi sa strateškim planiranjem i izvještavanjem u oblasti prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije, s naglaskom na uporedne pokazatelje na prethodni izvještajni period (2014. godinu).

1. REALIZACIJA ZAKLJUČAKA ZAKONODAVNE I IZVRŠNE VLASTI

Agencija je u toku 2015. godine redovno razmatrala dostavljene zaključke zakonodavne i izvršne vlasti koji su se odnosili na Agenciju.

U skladu sa navedenim, Agencija je pravovremeno realizovala sve zadatke i preporuke preduzimajući odgovarajuće mjere, te je o poduzetim aktivnostima obavijestila nadležne institucije.

2. UPRAVLJANJE LJUDSKIM RESURSIMA

Upravljanje ljudskim resursima Agencije fokusirano je na dva značajna aspekta:

- unaprjeđenje kvaliteta rada, evaluaciju radnih procesa kao vid unaprjeđenja učinkovitosti rada i uklanjanje uočenih nedostataka, i
- kontinuiran razvoj i edukaciju uposlenih.

Zapošljavanje

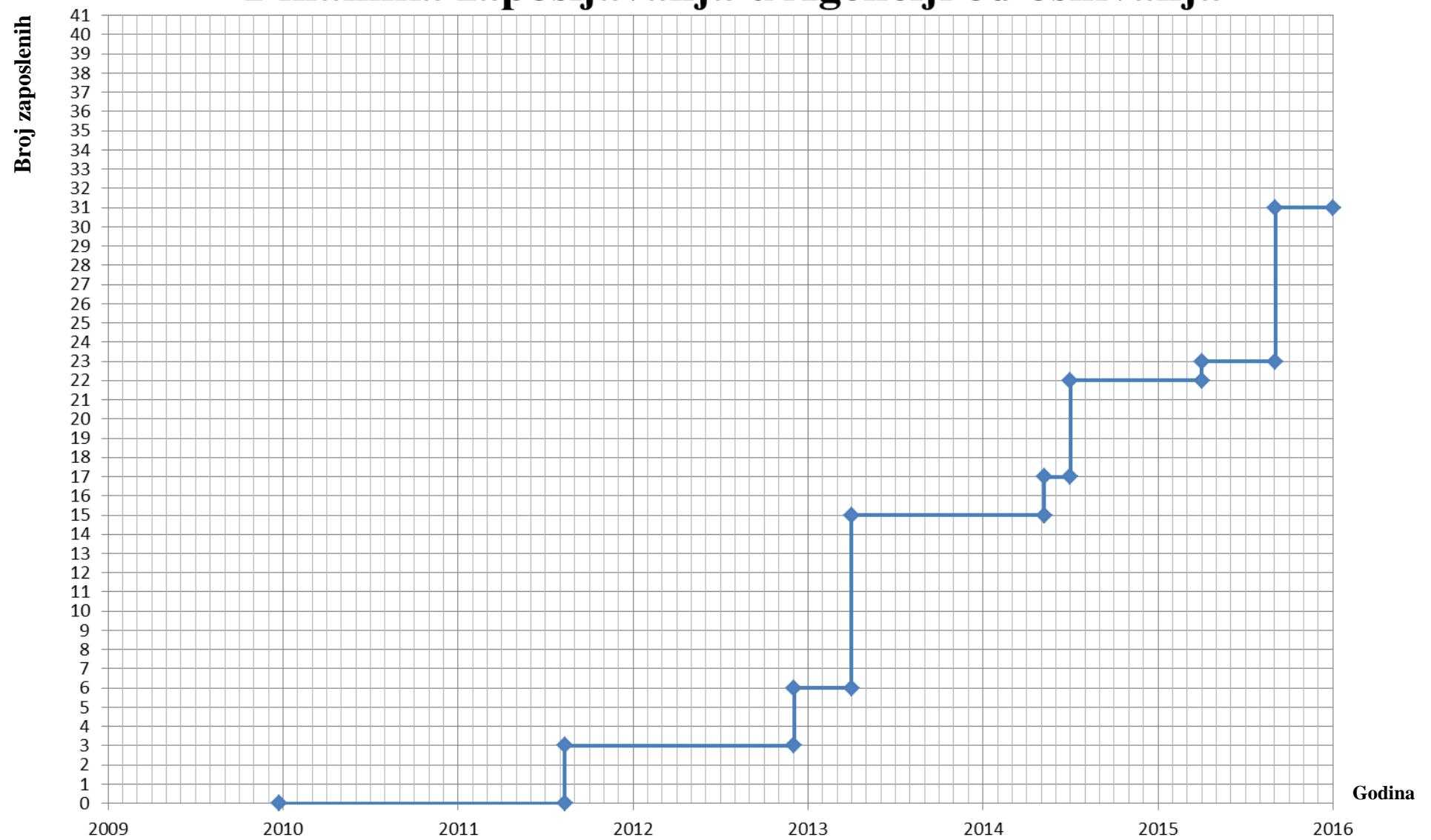
U 2015. godini Agencija je, u skladu sa okvirnim politikama racionalizacije, realizirala jačanje kapaciteta kroz popunjavanje samo jedne upražnjene pozicije. Limitiranost budžetskih sredstava namijenjenih za jačanje ljudskih resursa dovela je do potrebe za preraspodjelom dodatnih poslova unutar postojećih kapaciteta Agencije a sa ciljem pravovremenog i kvalitetnog provođenja obaveza proisteklih iz Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH. Osnovni razlog gore navedenih aktivnosti je činjenica da je mjesto sa opisom poslova iz domena provedbe ovog Zakona ostalo nepotpunjeno.

U skladu sa Planom zapošljavanja za 2015. godinu, okončana je procedura u vezi sa javnim oglasom, koji je pokrenut nakon prestanka radnog odnosa šefu Kabineta.² Obzirom da su budžetska sredstva bila odobrena, inicirano je upošljavanje novog državnog službenika, i to stručnog savjetnika za nadzor i procjenu provođenja strategija u Sektoru za koordinaciju borbe protiv korupcije. Procedura Javnog oglasa uspješno je okončana i državni službenik je 01.04.2015. godine primljen u radni odnos.

Agencija je 24.12.2015. godine pokrenula proceduru zapošljavanja dva državna službenika i to: višeg stručnog saradnika za razvoj i provođenje edukativnih programa u Sektoru za prevenciju korupcije i stručnog savjetnika za zaštitu lica koja prijavljuju korupciju u Sektoru za koordinaciju borbe protiv korupcije. Agencija za državnu službu BiH je pokrenula konkursnu proceduru koja bi trebala biti okončana početkom 2016. godine.

² Do prestanka radnog odnosa šefu Kabineta je došlo nakon pribavljenog mišljenja Ministarstva pravde BiH na prijedlog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije. Ministarstvo pravde BiH je ukazalo da u novoj sistematizaciji Agencije ne može biti formiran Kabinet direktora kao osnovna organizaciona jedinica, te u skladu sa tim ne može postojati pozicija šefu Kabineta kao savjetnika direktora.

Dinamika zapošljavanja u Agenciji od osnivanja

Izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije

Donošenjem Odluke o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije tijela i organa uprave institucija Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj: 100/13) i Odluke o razvrstavanju radnih mesta i kriterijima za opis poslova radnih mesta u institucijama BiH („Službeni glasnik BiH“ broj: 100/13) Agencija je, kao i ostale institucije BiH, pristupila obavezi usklađivanja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa utvrđenim načelima. Kako su u periodu izrade nacrta Pravilnika na snagu stupili Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj: 87/13)³ i Zakon o zaštiti lica koje prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“ broj: 100/13), proširene su nadležnosti i obaveze Agenciji koje je bilo potrebno uvažiti i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Agencija je pripremila prijedlog novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji u propisanom roku, te isti uputila na mišljenje Ministarstvu pravde BiH, Ministarstvu finansija i trezora BiH i Uredu za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH. Po pribavljenim mišljenjima, Agencija je prijedlog Pravilnika, pripremljen na način da uvaži sve obaveze proizašle iz gore navedenih propisa, a da istovremeno omogući kvalitetno obavljanje poslova iz njene nadležnosti, 12.06.2015. godine, dostavila Vijeću ministara BiH na davanje saglasnosti.

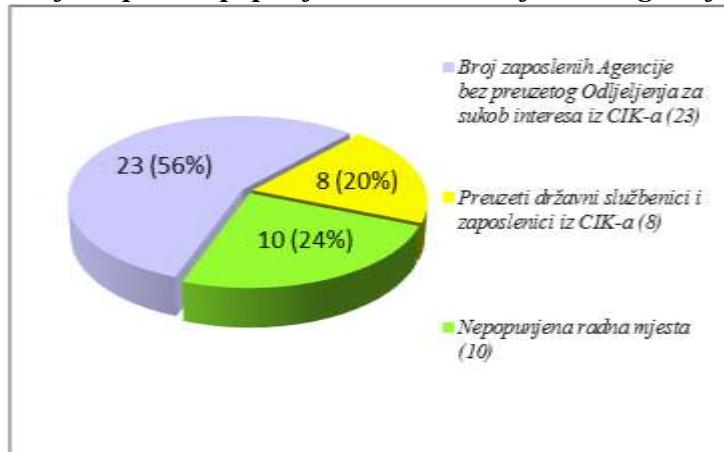
Kako je prijedlog Pravilnika u nekoliko navrata uvrštavan na dnevni red sjednica Vijeća ministara BiH, te bez razmatranja odlagan za naredne sjednice, Agencija je u dva navrata uputila zahtjev za hitno uvrštavanje Pravilnika na dnevni red sjednica. Obzirom da je Ministarstvo finansija i trezora BiH finansijski podržalo povećanje broja izvršilaca koje proizilazi iz obaveza propisanim Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine i Zakonom o zaštiti lica koje prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine, a nije podržalo predloženo povećanje broja izvršilaca čije pozicije proizilaze iz reorganizacije provedene u skladu sa Odlukom o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije tijela i organa uprave institucija Bosne i Hercegovine, te potrebe za kvalitetnijim i efikasnijim ispunjavanjem obaveza iz njene nadležnosti, Agencija je 10.07.2015. godine, Vijeću ministara BiH uputila izmijenjenu i znatno skraćenu verziju prijedloga Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji na davanje saglasnosti. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je, na 16. sjednici, održanoj 23.07.2015. godine, dalo saglasnost na predloženi Pravilnik, koji je Agencija donijela 20.08.2015. godine. Novim Pravilnikom, ukupan broj predviđenih radnih mesta povećan je za 12 izvršilaca, od kojih je devet radnih mesta uvršteno u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine iz Centralne izborne komisije BiH. Zaključno sa 31.12.2015. godine od predviđene 41 pozicije, ukupno je popunjena 31.

Od 01.09. 2015. godine, Agencija je, u skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, preuzeala osam zaposlenih iz Centralne izborne komisije BiH. Agencija je 24.12.2016. godine uputila zahtjev Agenciji za državnu službu BiH za provođenje konkursne procedure za zapošljavanje dva državna službenika i to: višeg stručnog saradnika za razvoj i provođenje edukativnih programa i stručnog savjetnika za zaštitu lica koja prijavljuju korupciju.

Od ukupno 41 predviđenog radnog mesta, tri su imenovana lica - direktor i dva zamjenika direktora Agencije, tri rukovodeća državna službenika - pomoćnici direktora, 27 državnih službenika i osam zaposlenika.

³ Zakonom je propisano da se za obavljanje stručnih, administrativnih i tehničkih poslova iz nadležnosti Komisije za odlučivanje o sukobu interesa ustupavi Ured Komisije za odlučivanje o sukobu interesa pri Agenciji, te da se preuzmu zaposleni iz Centralne izborne komisije Bosne i Hercegovine koji su do stupanja na snagu pomenutog Zakona obavljali poslove stavljeni u nadležnost Komisije za odlučivanje o sukobu interesa.

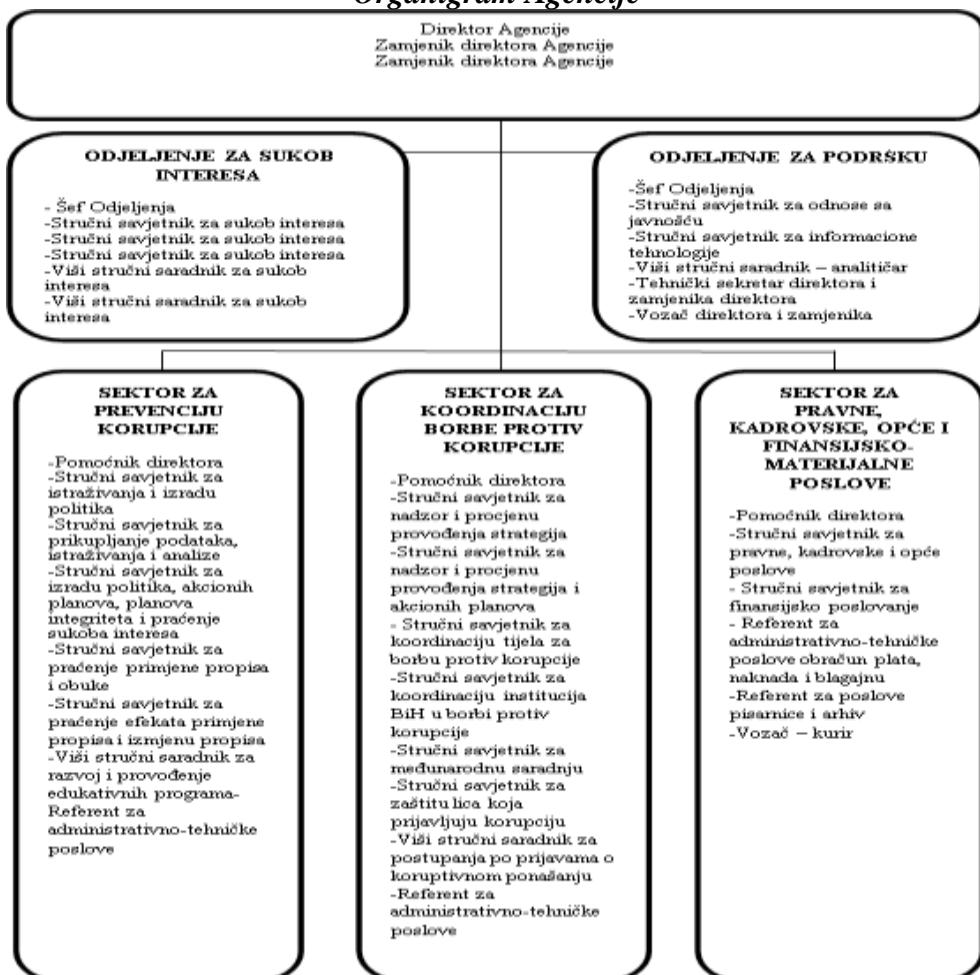
Grafički prikaz popunjenošću radnih mesta u Agenciji

Preuzimanje zaposlenih iz Centralne izborne komisije BiH

Nakon donošenja Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije, stvoreni su uslovi za preuzimanje zaposlenih iz Centralne izborne komisije BiH⁴, te je, shodno tome, Agencija započela proceduru neophodnu za njihovo preuzimanje. Uposleni Odsjeka za sukob interesa Centralne izborne komisije BiH, od 01.09.2015. godine, započeli su sa radom u Agenciji. Preuzeto je svih osam zaposlenih (sedam državnih službenika⁵ i jedan zaposlenik) iz Centralne izborne komisije BiH koji su, u skladu sa novim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije, organizaciono smješteni u Odjeljenje za sukob interesa / Ured Komisije za odlučivanje o sukobu interesa Agencije.

Organigram Agencije

⁴ Sedam državnih službenika i jedan zaposlenik.

⁵ Jedan državni službenik trenutno obavlja funkciju savjetnika zamjenika predsjednika FBIH.

3. SMJEŠTAJ, MATERIJALNO-TEHNIČKO OPREMANJE I JAVNE NABAVKE

Tokom izvještajnog perioda Agencija se susretala sa velikim problemom po pitanju rješavanja trajnog smještaja. Neizvjesnost i nedostatak razumijevanja tog problema od nadležnih institucija u velikoj mjeri je uticao na ukupnu operativnost kao i na mogućnost potpunog fokusiranja na ispunjavanje osnovnih nadležnosti Agencije.

Dana 26.02.2015. godine zaprimljen je dopis Službe za zajedničke poslove institucija BiH (SZZPI) uz koji je dostavljena Odluka o rasporedu kancelarijskog prostora u zgradu za smještaj institucija Bosne i Hercegovine u Istočnom Sarajevu, koju je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo na svojoj 123. sjednici, održanoj 11.02. 2015. godine. Predmetnom odlukom određeno je, da će u kupljeni objekat u Istočnom Sarajevu, Dabrobosanska 26-28, ukupne površine 407,09 m², biti smještene dvije institucije i to pored ove Agencije i Agencija za nadzor nad tržištem BiH. Odlukom je preciziran i raspored kancelarija po kojem bi ova Agencija koristila sedam kancelarija ukupne površine 149,38 m², a Agencija za nadzor nad tržištem BiH šest kancelarija površine 130,11 m². Od ukupno kupljenog prostora na zajedničke prostorije (hodnici, kuhinja, toaleti) otpada 128 m². Uvidom u dodijeljeni prostor, Kolegij Agencije je donio jednoglasan zaključak, da isti nije po svim standardima odgovarajući za Agenciju te da treba uputiti prijedlog Vijeću ministara BiH za preispitivanje te odluke ukazujući na potrebu rješavanja trajnog smještaja ove institucije vodeći računa o osiguranju pretpostavki za efikasan rad.

Vijeće ministara BiH je, na 11. sjednici održanoj 17.06.2015. godine, upoznato sa informacijom SZZPI BiH o problematici smještaja institucija BiH, te s tim u vezi zaključilo je sljedeće: „*Zadužena je Služba za zajedničke poslove institucija BiH da još jednom preispita Odluku o rasporedu uredskog prostora u Istočnom Sarajevu i Tuzli, vodeći računa da institucije BiH u novokupljenim objektima imaju optimalne uslove za redovno obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, uključujući i standarde za smještaj svih zaposlenih u institucijama BiH*“.

Agencija je prethodno pomenutim procesima dovedena u složenu situaciju, jer sa jedne strane, istekao je otkazni rok za ugovorenu zakupninu prostora koji je koristila, dok sa druge strane nisu obezbijedena budžetska sredstva za nastavak zakupnine. Preseljenjem u neadekvatan poslovni prostor u skladu sa Odlukom Vijeća ministara BiH sa 123. sjednice, Agencija bi objektivno bila sprječena da provede osnovne nadležnosti i obaveze koje BiH ima u borbi protiv korupcije. Zahvaljujući razumijevanju i saradnji zakupodavca, Agencija je ostala u postojećem prostoru očekujući hitno rješenje navedenog problema.

U međuvremenu se pojavio i problem vezano za smještaj osam zaposlenih iz Centralne izborne komisije BiH, tačnije Odsjeka za sukob interesa, koji su od 01.09.2015. godine počeli sa radom u Agenciji. U očekivanju konačnog rješenja trajnog smještaja Agencije, ovi zaposleni su privremeno ostali u prostorijama Centralne izborne komisije BiH. Do kraja 2015. godine nije riješen problem trajnog i adekvatnog smještaja Agencije. Vijeće ministara BiH odobrilo je dodatna sredstva za zakupninu korištenog prostora u periodu od isteka otkaznog roka (13.06.2015. godine) do kraja 2015. godine, te na taj način potvrdilo da prвobitno rješenje nije bilo odgovarajuće.

U 2015. godini Agencija je realizovala Plan nabavki, ali je dinamika nabavki bila u velikoj mjeri opterećena neizvjesnošću preseljenja Agencije u dodijeljeni prostor, kao i dugotrajne procedure oko preuzimanja 8 zaposlenih iz Centralne izborne komisije BiH jer je količina roba i usluga u planiranim nabavkama zavisila od broja zaposlenih u Agenciji. Većina velikih nabavki izvršena je iz navedenih razloga u zadnjem kvartalu 2015. godine. Sa određenim brojem dobavljača je dogovoren da se dio ugovorene robe isporuči nakon preseljenja Agencije, u cilju izbjegavanja eventualnih oštećenja iste prilikom transporta, kao i radi smanjenja troškova samog preseljenja.

4. STRATEGIJA ZA BORBU PROTIV KORUPCIJE (2015-2019.) i AKCIONI PLAN ZA NJENU PROVEDBU

Vijeće ministara BiH je, na 6. sjednici održanoj dana 07.05.2015. godine, a na prijedlog Agencije jednoglasno usvojilo Strategiju za borbu protiv korupcije 2015.-2019. (u dalnjem tekstu Strategija) i Akcioni plan za njenu provedbu (u dalnjem tekstu Akcioni plan).

Strategija i Akcioni plan predviđaju provodive, jasne i konkretne ciljeve, koji uvažavaju sve specifičnosti administrativnog uređenja i društva u BiH. Oni su nadogradnja i kontinuitet Strategije za borbu protiv korupcije i Akcionog plana za njenu provedbu (2009.-2014.), usklađeni sa međunarodnim standardima, obavezama zemlje iz ratificiranih antikorupcijskih konvencija sa domaćim zakonodavstvom, te bazirani na dobrom, domaćim i međunarodnim praksama.

Usvajanjem Strategije stvorio se opšti okvir za sistemsku i sveobuhvatnu borbu protiv korupcije, što podrazumijeva utvrđivanje prioritetnih oblasti za djelovanje, s konkretnim aktivnostima i mogućnošću zajedničkog i koordiniranog djelovanja u BiH.

Na osnovu toga, opšti cilj Strategije je „*Ustanoviti prioritete na planu prevencije korupcije i borbe protiv korupcije, principe i mehanizme zajedničkoga djelovanja svih institucija u Bosni i Hercegovini kao i svih segmenata društva na tom polju, te stvoriti, odnosno unaprijediti pretpostavke za smanjenje stvarnog i percipiranog nivoa korupcije i afirmisati pozitivne društvene vrijednosti poput integriteta, odgovornosti i transparentnosti*“.

Strategija se sastoji od pet strateških ciljeva:

1. *Uspostavljanje i jačanje institucionalnih kapaciteta i unapređenje normativnog okvira za borbu protiv korupcije;*
2. *Razvijanje, promovisanje i sprovođenje preventivne antikorupcijske aktivnosti u javnom i privatnom sektoru;*
3. *Unapređenje djelotvornosti i efikasnosti pravosudnih institucija i organa za provođenje zakona u oblasti borbe protiv korupcije;*
4. *Podizanje javne svijesti i promovisanje potrebe za učestvovanjem cjelokupnog društva u borbi protiv korupcije;*
5. *Uspostavljanje efikasnih mehanizama za koordinaciju borbe protiv korupcije, te praćenje i evaluacija sprovođenja Strategije.*

Pomenuti strateški ciljevi razrađeni su kroz prioritetne strateške programe iz kojih proizilaze mјere za njihovo provođenje koje se operacionaliziraju kroz Akcioni plan, sa precizno određenim aktivnostima, vremenskim rokovima, institucijama nadležnim za provođenje, indikatorima uspješnosti i finansijskim indikatorima.

Nakon usvajanja Strategije i Akcionog plana, Agencija je izvršila njihovu promociju u nekoliko gradova u BiH. Prezentacije su održane u Banja Luci, Brčkom, Mostaru, Sarajevu, Goraždu, Vitezu i Tuzli. Na tim prezentacijama bili su prisutni predstavnici zakonodavne, izvršne i sudske vlasti sa nivoa entiteta, kantona i Brčko distrikta BiH, predstavnici javnih preduzeća i ustanova, te predstavnici akademske zajednice, nevladinih organizacija i medija. Napominjemo da je Agencija cirkularnim pismom obavijestila sve nivoje vlasti u BiH o usvajanju Strategije i Akcionog plana te je shodno predviđenoj dinamici sukcesivno distribuirala ove dokumente prema svim relevantnim akterima njihove provedbe.

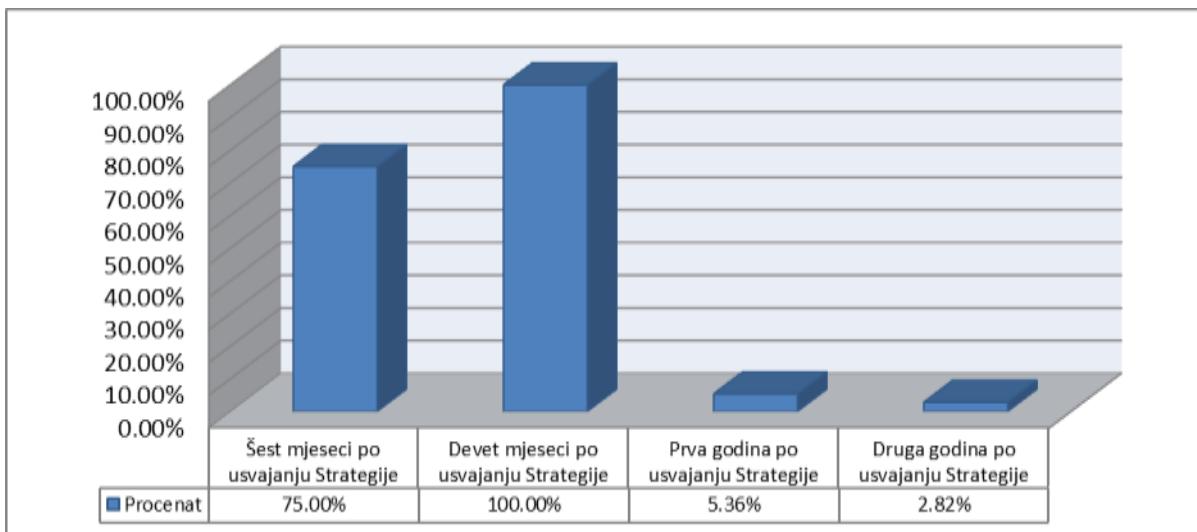
Agencija je u skladu sa svojim nadležnostima a nakon usvajanja i promocije Strategije kreirala operativne matrice Akcionog plana u kojima je izvršena detaljna razrada pojedinačnih aktivnosti po različitim kategorijama: vremenskom okviru, nosiocima realizacije, indikatorima uspješnosti, itd. U skladu sa navedenim matricama a na osnovu Programa rada Agencije za 2015. godinu iniciran je proces provedbe specifičnih mjera i aktivnosti u skladu sa vremenskim okvirom realizacije.

Tabelarni pregled realizacije aktivnosti po vremenskim rokovima

Vremenski rok po usvajanju Strategije	Ukupno aktivnosti	Status realizacije		Procenat realizacije %
		Da	U toku	
Šest mjeseci po usvajanju Strategije	4	3	1	75,00%
Devet mjeseci po usvajanju Strategije	1	1	0	100,00%
Prva godina po usvajanju Strategije	56	3	10	5,36%
Kontinuirano	37	0	10	0,00%
Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije	16	0	5	0,00%
Druga godina po usvajanju Strategije	71	2	6	2,82%
Kontinuirano nakon druge godine od usvajanja Strategije	2	0	1	0,00%
Kontinuirano nakon izrade planova i programa	1	0	1	0,00%
Ukupno	9	34		

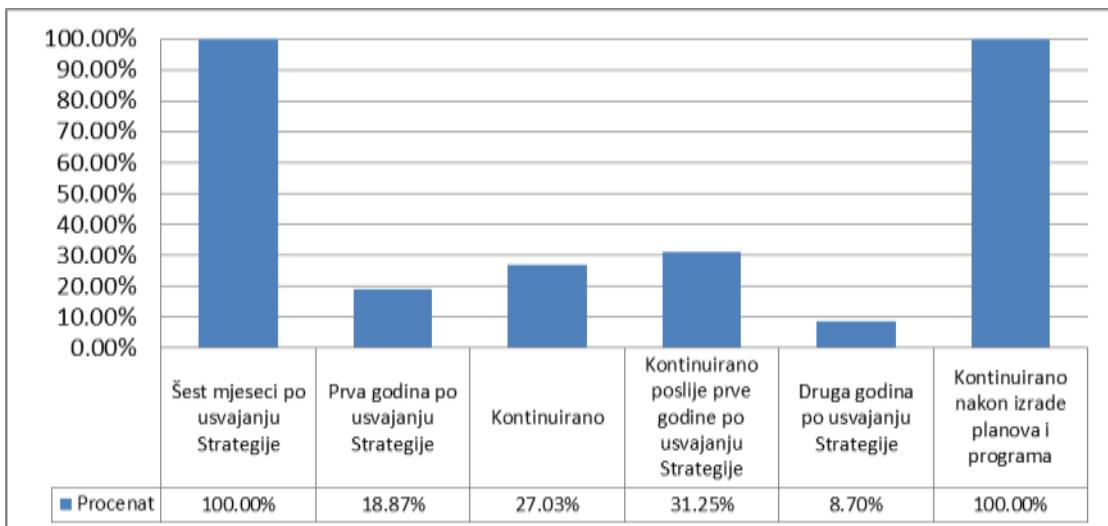
U Annexu I ovog Izvještaja dat je tabelarni prikaz stepena implementacije specifičnih mjera i aktivnosti predviđenih Akcionim planom zaključno sa 31.12.2015. godine. Dosljedno primjenjujući principe pravovremenosti i kontinuiteta u poduzimanju aktivnosti iz svoje nadležnosti, Agencija je ostvarila iskorak u provedbi strateških dokumenata iz oblasti borbe protiv korupcije na način da su zaključno sa 31.12.2015. godine, sve aktivnosti predviđene za provedbu pravovremeno inicirane i iskomunicirane sa ključnim nosiocima realizacije.

Grafički prikaz stepena implementacije specifičnih aktivnosti predviđenih Akcionim planom u skladu sa vremenskim rokovima

Obzirom na nadležnosti i ulogu koju ima u procesu provođenja Strategije odnosno Akcionog plana za njenu provedbu (*inicijator i koordinator aktivnosti ali i uloga neposrednog provodioca aktivnosti*) Agencija je vršila proaktivni monitoring nad provedbom ovih dokumenata. S tim u vezi sačinjen je grafički prikaz aktivnosti čija je realizacija u toku.

Grafički prikaz aktivnosti iz Akcionog plana čija je realizacija u toku

Annex I sa detaljnim tabelarnim pregledom stepena implementacije specifičnih mjera i aktivnosti definiranih Akcionim planom za provedbu Strategije nalazi se u prilogu ovog Izještaja (str. 48).

5. PREVENCIJA KORUPCIJE

Pod prevencijom korupcije podrazumijeva se širi kontekst aktivnosti usmjerenih prije svega na identificiranje i eliminiranje uzroka korupcije, odvraćanje lica od činjenja krivičnih djela u vezi s korupcijom, osiguranje i unaprijeđenje pravnog okvira za prevenciju korupcije, podsticanje učešća civilnog društva u prevenciji korupcije, podizanje svijesti javnosti i stvaranje odnosa netolerancije prema korupciji, edukacija i bolje upoznavanje društva o uzrocima i posljedicama uticaja korupcije, te o aktivnom učešću u prevenciji i promoviranje transparentnog i odgovornog rada tijela i institucija u BiH. U skladu sa osnovnim nadležnostima Agencije u oblasti prevencije korupcije, u izještajnom periodu realizirane su slijedeće aktivnosti:

5.1 Koordinacija aktivnosti u izradi planova integriteta u institucijama BiH i monitoring njihovog provođenja

U izještajnom periodu, Agencija je koordinirala proces kreiranja planova integriteta kroz savjetodavnu ulogu te je, u konačnici, davala mišljenja na planove integriteta izrađene i predložene od strane institucija BiH. Navedeni proces Agencija koordinira kroz održavanja radno-konsultativnih sastanaka sa predstavnicima institucija, te kroz davanje sugestija, prijedloga i na kraju, davanja mišljenja na dostavljene planove integriteta.

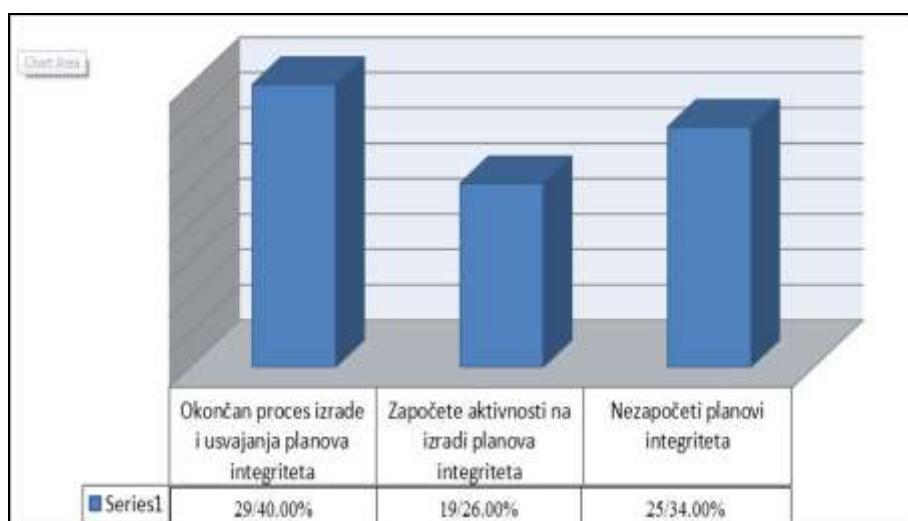
Data su mišljenja na 64 dostavljena plana integriteta na nivou institucija BiH, dok je sedam institucija započelo sa procesom izrade planova integriteta, gdje Agencija svakodnevno pruža pomoć prilikom izrade navedenih dokumenata. Ukupno dvije institucije na nivou BiH još uvijek nisu poduzele određene aktivnosti usmjerene na proces izrade plana integriteta⁶. U grafičkom prikazu dat je pregled aktivnosti institucija Bosne i Hercegovine koje su do kraja izveštajnog perioda završile aktivnosti izrade i usvajanja planova integriteta i na koje je Agencija dala mišljenje kao i institucija koje su započele sa projektom izrade planova integriteta.

Grafički prikaz procesa izrade planova integriteta u institucijama Bosne i Hercegovine u 2015. godini

Iz navedenog grafikona vidljivo je da od ukupnog broja institucija BiH koje su u obavezi izraditi planove integriteta, 64 institucije (88%) je završilo sa izradom i usvajanjem planova integriteta na koje je Agencija dala pozitivno mišljenje, dok je sedam institucija (9%) zaključno sa 31.12.2015. godine započelo sa izradom planova integriteta (dostavljanjem Odluke o imenovanju članova radne grupe i koordinatora). Dvije institucije BiH (3%) još uvijek nisu pristupile izradi planova integriteta. Ukoliko navedene podatke uporedimo sa podacima iz 2014. godine koji se odnose na izradu i usvajanje planova integriteta, primjetan je značajan progres u aktivnostima usvajanja planova integriteta kao jednog od najefikasnijih preventivnih alata za definisanje i sprečavanje različitih oblika nepravilnosti u radu institucije, te otklanjanja mogućnosti za korupciju i koruptivno djelovanje.

Grafički prikaz procesa izrade planova integriteta u institucijama Bosne i Hercegovine u 2014. godini

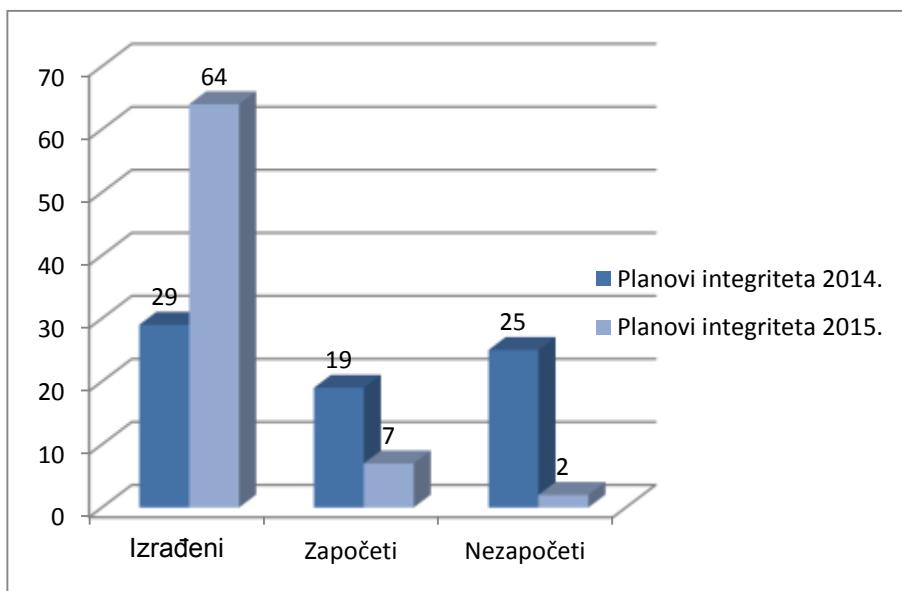

⁶ Institucije koje još uvijek nisu izradile i usvojile planove integriteta su: Institut za nestale osobe BiH, Obavještajno sigurnosna agencija BiH.

Uporednom analizom podataka za 2015. i 2014. godinu konstatujemo da je zabilježen značajan napredak po pitanju izrade i usvajanja planova integriteta u institucijama BiH.

Rezultati govore da je do kraja 2014. godine, 29 institucija (40%) izradilo i usvojilo planove integriteta te navedene dokumente poslalo Agenciji na mišljenje, što je dvostruko manje nego u 2015. godini, 19 institucija (26%), je zaključno sa 31.12.2014. godine, pristupilo izradi planova integriteta. Zaključno sa 31.12.2015. godine dvije institucije na nivou BiH nisu započele sa procesom izrade planova integriteta, a do kraja 2014. navedeni broj je bio znatno veći (25 institucija).

***Uporedni pokazatelji o procesu izrade i usvajanja planova integriteta
u institucijama BiH za 2014. i 2015. godinu***

Obzirom na izmjenu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije te preuzimanje uposlenih iz Centralne izborne komisije BiH kao i obaveza proisteklih iz toga, javila se potreba za izmjenom i dopunom Plana integriteta Agencije. Učinjene su neophodne izmjene i dopune u Planu integriteta i isti je dostavljen Kolegiju Agencije na usvajanje.

Tokom izvještajnog perioda poseban značaj posvećen je edukaciji i treningu iz domena prevencije korupcije, gdje je fokus stavljen na edukacije iz domena planova integriteta.

5.2 Trening, edukacija i učeće na radionicama, okruglim stolovima, skupovima

Tokom izvještajnog perioda kontinuirano su realizirane aktivnosti provođenja edukativnih programa po pitanju prevencije korupcije, na način da su:

- Održane obuke za sve uposlene u Agenciji po pitanju izrade i implementacije planova integriteta;
- Pripremljen Nacrt programa obuke za preuzete državne službenike i uposlenike iz Centralne izborne komisije BiH;
- Izvršena analiza edukacija na temu: „Planovi integriteta: Izrada i implementacija“, koje su održane u periodu februar – maj 2015. godine, a što je vidljivo i iz tabelarnog prikaza.

Tabelarni prikaz realiziranih edukacija na temu „Planovi integriteta: Izrada i implementacija“

Kanton	Ukupno obuka	Ukupno polaznika	Ukupno institucija
Sarajevski	1	20	13
Unsko-sanski	1	20	7
Zeničko dobojski	1	30	16
Tuzlanski	1	25	8
Srednjobosanski	1	15	8
Kanton 10	1	20	9
Bosansko-podrinjski	1	20	10
Hercegovačko-neretvanski i Zapadno-hercegovački	1	15	8
Posavski	1	15	7
10 kantona	9 obuka	180 polaznika	86 institucija

U izvještajnom periodu, Agencija je u saradnji sa organizacijama civilnog društva, realizirala sljedeće edukacije:

- U saradnji sa ITC-INTERLOGOS CENTAR organizovane su sljedeće radionice:

1. „Jačanje integriteta visokoškolskih ustanova“;
2. „Borba protiv korupcije u visokom obrazovanju“.

- Također, u saradnji sa Centrom za sigurnosne studije (CSS), a u okviru Projekta “Mapiranje rizika korupcije u sigurnosnom sektoru”, realizirane su sljedeće radionice:

1. „Rizik od korupcije u sektoru policije“;
2. „Rizik od korupcije u sektoru odbrane“;
3. „Rizik od korupcije u obavještajnoj službi“;
4. „Rizik od korupcije u sektoru Carine i Granične policije“;
5. „Rizik od korupcije u pravosuđu“.

- U saradnji sa Transparency International-om BiH, predstavnici Agencije aktivno su učestvovali u izradi Priručnika o uvođenju planova integriteta na lokalnom nivou. Početkom septembra 2015. godine, započete su radionice po pitanju provedbe projekta „Jačanje integriteta u lokalnim samoupravama (SILG)“, a kojim je predviđeno uvođenje Planova integriteta u 20 opština na području Federacije BiH i Republike Srpske.
- Agencija je učestvovala u Javnoj diskusiji na temu „Mladi i korupcija“, koju su organizirali volonteri Omladinskog centra iz Trebinja i Centra za razvoj omladinskog aktivizma „Croa“, u saradnji s ACCOUNT-om. Cilj javne diskusije bila je razmjena iskustava u vezi sa korupcijom i njezinim najčešćim oblicima.
- Doprinos realizaciji Radionice: „Međunarodni standardi i uloga sigurnosnog sektora u borbi protiv korupcije“ čiji je organizator bilo Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, UNDP (United Nations Development Programme), IOM BiH (Međunarodna organizacija za migracije), a partner Radionice i suorganizator bila je Visoka škola CEPS – Centar za poslovne studije Kiseljak.

- U saradnji sa IPA projektom „Podrška antikorupciji“ (PAK), realizovane su sljedeće edukacije:

- Jačanje antikorupcijskih kapaciteta i mreža organizacija civilnog društva iz te oblasti (05. i 06.03.2015. godine);
- Identifikacija posebnih načina za saradnju i koordinaciju između antikorupcijskih tijela i institucija i organizacija civilnog društva u BiH (24.04.2015. godine);
- Specifični načini za saradnju i koordinaciju između antikorupcijskih tijela i institucija i organizacija civilnog društva u BiH (14. i 15.5.2015. godine);

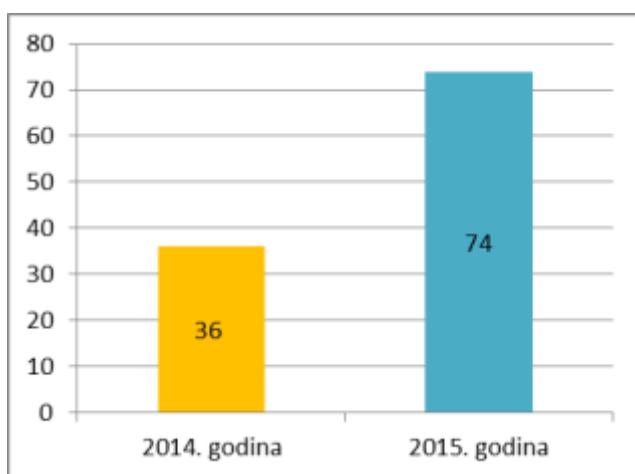
- Okrugli sto na temu: Jačanje kapaciteta institucija Kantona Sarajevo u borbi protiv korupcije (16.06.2015. godine);
- Radionica posvećena analizi i utvrđivanju mogućnosti za saradnju u implementaciji mjera i aktivnosti iz Strategije za borbu protiv korupcije 2015.-2019. (22.09.2015. godine);
- Podsticaj i usklađivanje uspostave antikorupcijskih tijela i pripreme strateških dokumenata u Brčko distriktu i kantonima (14. i 15.10.2015. godine);
- Razmjena iskustava u praćenju provedbe strategija i akcionih planova za borbu protiv korupcije u BiH (19.11.2015. godine);
- Unaprjeđenje kapaciteta za praćenje provedbe strategija i akcionih planova za borbu protiv korupcije u BiH (2. i 3.12 2015. godine).
- Unaprjeđenje saradnje i koordinacije u borbi protiv korupcije u BiH (15. i 16.12. 2015. godine).

Po pitanju edukacije iz domena Komunikacijske strategije Agencije uzeto je aktivno učešće na obukama i radionicama koje su održane u saradnji s Analistikom, Mediacentrom i Centrom za istraživačko novinarstvo (CIN), a teme radionica bile su:

- **Javno komuniciranje** (*Definiranje poruka i komuniciranje sa ključnim akterima*), 12.02.2015. godine,
- **Menadžment događaja** (*organiziranje i upravljanje događajima*), 26.02.2015. godine,
- **Interni komuniciranje** – (*Sagledavanje trenutne interne komunikacije; Metode i mjerila interne komunikacije*), 10.03.2015. godine.

Državni službenici, zaposleni u Agenciji, učestvovali su na 30 različitim obukama s ciljem unaprijeđenja vlastitih znanja i vještina. Također, predstavnici Agencije su izvršili promociju Strategije i Akcionog plana u periodu od 18.06. do 02.07.2015. godine u nekoliko gradova u Bosni i Hercegovini a u saradnji s antikorupcijskom mrežom organizacija civilnog društva u BiH (Account) i Transparency internationalom BiH. Prezentacijama su prisustvovali predstavnici zakonodavne, izvršne i sudske vlasti kantona, javnih preduzeća i ustanova, te predstavnici akademске zajednice, nevladinih organizacija i medija. Uzeto je aktivno učešće i na Radionici na temu: „Integritet i dobro upravljanje u državnoj službi“ održanoj 16. i 17.11.2015. godine. U periodu od 07. do 11.12.2015. godine, u prostorijama Microsofta u Beogradu održana je obuka na temu: „SQL 2014 Performance Tuning and Optimization“, gdje je Agencija imala svog predstavnika. U organizaciji Vojnog instituta za međunarodne pravne studije (Deffence Institute of International Legal Studies- DILS) u Sjedinjenim Američkim Državama, u periodu od 17.11. do 12.12.2015. godine, održana je specijalistička edukacija na temu: „Pravni aspekti borbe protiv korupcije (Legal Aspects of Combating Corruption – LCC na kojoj su aktivno učešće uzela i dva predstavnika Agencije.

Grafički pregled realiziranih obuka i edukacija u 2014. i 2015. godini

Napominjemo da je broj obuka (održanih / pohađanih) u 2015. godini znatno povećan u odnosu na 2014. godinu. Jedan od glavnih razloga za navedeno je činjenica da je od 01.07.2014. godine Agencija primila četiri nova državna službenika čime su dodatno ojačani kapaciteti ove Agencije kao i mogućnost operativnog djelovanja na terenu. U izvještajnom periodu On line kurs iz Etike koji se nalazi na web stranici Agencije uspješno je pohađalo 2606 polaznika.

6. KOORDINACIJA BORBE PROTIV KORUPCIJE

Na osnovu zakonskih nadležnosti, Agencija ima ključnu ulogu u koordinaciji borbe protiv korupcije u BiH, čiji je osnovni cilj dosljedna primjena strateških programa, realizacija aktivnosti iz strateških dokumenata i odredbi iz Zakona o Agenciji, kroz donošenje antikorupcijskih mjera, preporuka i uputstava, te davanje mišljenja u vezi s planiranim i provedenim antikorupcijskim mjerama i propisima, kao i pokretanje inicijativa za unaprjeđenje i ujednačavanje zakonskih propisa i prakse. U skladu sa osnovnim nadležnostima Agencije u oblasti koordinacije borbe protiv korupcije, realizirane su sljedeće aktivnosti:

6.1 Uspostava sistema koordinacije borbe protiv korupcije u BiH

Sa ciljem jačanja borbe protiv korupcije a kroz uspostavu sveobuhvatnog mehanizma koordinacije borbe protiv korupcije, kao i ukazanom potrebom za određivanjem tijela za sprječavanje korupcije na svim nivoima vlasti u BiH, uvažavajući obavezu razvijanja politika prevencije korupcije i strateškog planiranja u oblasti borbe protiv korupcije, vođeni ciljevima Reformske agende za Bosnu i Hercegovinu za period 2015-2018. godina, Agencija je kreirala i dostavila nadležnim institucijama u Bosni i Hercegovini set *Preporuka u vezi sa uspostavom tijela za sprečavanje korupcije i pripreme strateških dokumenata na svim nivoima vlasti u BiH*. Obaveza razvijanja politika kao i određivanja tijela za sprječavanje korupcije definirana je Zakonom o Agenciji (čl. 22. i 23.⁷) dok je tematski razrađena u okviru Strategije, odnosno Akcionog plana i to kroz strateški program 1.1.⁸.

U izvještajnom periodu poduzeto je nekoliko aktivnosti pripremnog karaktera u smislu efikasnog određivanja tijela za sprječavanje korupcije na nivou entiteta i Brčko distrikta BiH te kantona. Agencija je održala niz radno-konsultativnih sastanaka s najvišim predstavnicima zakonodavne, izvršne i sudske vlasti na nivou kantona u okviru kojih su prezentirane obaveze i definirani daljnji koraci u pravcu određivanja tijela za sprječavanje korupcije. Također, IPA servisni projekat „Podrška antikorupciji“ (PAK) je, u saradnji s Agencijom, održao niz radionica za predstavnike entiteta, kantona i Brčko Distrikta a koje su konceptualno bile posvećene razvoju efikasnih mehanizama koordinacije i saradnje u BiH.

Kada je u pitanju entitetski nivo vlasti u BiH važno je konstatirati da je Republika Srpska još 2013. godine usvojila Strategiju za borbu protiv korupcije i formirala *Komisiju za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije Republike Srpske*. Na nivou Federacije BiH iniciran je proces izrade strategije i određivanja tijela za sprječavanje korupcije. Uvažavajući dostignuti napredak na nivou entiteta kao i kantona i to u smislu postojanja određenog broja skupštinskih komisija za borbu protiv korupcije važno je konstatovati da pomenute komisije prema stavu Agencije nisu tijela za sprečavanje korupcije.

S tim u vezi, Agencija je u skladu sa nadležnostima propisanim čl.11. Zakona o Agenciji, te na osnovu sveobuhvatne analize utvrđenog činjeničnog stanja u BiH, a uz direktne konsultacije sa Uredom specijalnog predstavnika u BiH (EUSR), kreirala listu *Preporuka u vezi sa određivanjem tijela za sprječavanje korupcije i pripreme strateških dokumenata na svim nivoim vlasti u BiH*. Pomenute Preporuke su već polučile odredene rezultate, te s tim u vezi ističemo da je u odnosu na predhodni izvještajni period na kantonalm nivou vlasti ostvaren napredak u pogledu unaprijeđenja institucionalnog i strateškog okvira borbe protiv korupcije.

⁷ Entiteti, kantoni i Brčko distrikt Bosne i Hercegovine mogu odrediti novu ili postojeću upravnu strukturu koja će biti zadužena za sprječavanje korupcije, izradu i provođenje strategije za borbu protiv korupcije i akcionih planova u tom entitetu ili Brčko distriktu Bosne i Hercegovine. Odredene strukture blisko će saradivati s Agencijom da bi se osiguralo pravovremeno i efikasno provođenje koordiniranih politika za borbu protiv korupcije.

⁸ Strateški cilj 1, strateški program 1.1.: *Određivanje tijela za sprječavanje korupcije na nivoima vlasti gdje to nije učinjeno uz razvijanje međusobne saradnje i koordinacije svih tijela za sprječavanje korupcije BiH*. Akcioni plan za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije 2015 – 2019.

Agencija je ostvarila saradnju i sa Delegacijom Evropske unije u BiH kako bi se osigurala odgovarajuća podrška razvoju koordinacije borbe protiv korupcije i efikasne prevencije korupcije na svim nivoima vlasti u BiH. Imajući u vidu navedeno, Agencija je s ciljem realnog projektnog planiranja inicirala proces definiranja potreba svih nivoa vlasti u BiH a kada je u pitanju uspostava i jačanje institucionalnog i strateškog okvira za efikasnu borbu protiv korupcije. Predmetna aktivnost realizirana je u skladu sa mjerom 1.2.1. iz Akcionog plana za provedbu Strategije.

Uvažavajući potrebe tijela za sprečavanje korupcije i važnost implementacije strateških dokumenata u oblasti borbe protiv korupcije u BiH, Agencija je kreirala nacrt „*Projekta podrške razvoju kapaciteta tijela za sprečavanje korupcije i kreiranju strateških dokumenata u oblasti borbe protiv korupcije u BiH*”, kako bi se obezbijedila adekvatna međunarodna pomoć u implementaciji pomenutih procesa. Nacrt pomenutog projekta Agencija je, 23.12.2015. godine, dostavila Delegaciji EU u BiH na daljnje usaglašavanje i odobravanje.

Ovim projektom konceptualno je osmišljena tehnička i ekspertska podrška tijelima za sprečavanje korupcije na svim nivoima u BiH kako u smislu jačanja njihovih kapaciteta tako i u pravcu efikasne prevencije korupcije. Također, Agencija je poduzela pripremne aktivnosti u smislu organizacije donatorske Konferencije planirane da se održi u mjesecu martu 2016. godine a s ciljem osiguranja podrške specifičnim aktivnostima definiranim Akcionim planom.

U cilju unapređenja nadzora nad provedbom strateških antikorupcijskih dokumenata i efikasnog i harmoniziranog sistema izvještavanja, Agencija je razvila softversko rješenje (*smart aplikaciju*) putem koje će se unaprijediti procesi nadzora, izvještavanja i monitoringa nad provedbom strateških antikorupcijskih dokumenata u BiH. Važno je istaći da je predmetna aplikacija razvijena na neprofitnoj osnovi od strane domaćih IT stručnjaka i čiji razvoj nije iziskivao finansijska sredstva.

Tokom decembra 2015. godine započeta je testna faza korištenja aplikacije na nivou Agencije, a u skladu sa planiranim aktivnostima u prvom kvartalu 2016. godine aplikacija će biti ustupljena nadležnim tijelima za sprečavanje korupcije na svim nivoima vlasti u BiH.

6.2 Koordinacija borbe protiv korupcije u BiH

Institucije BiH

Planovi za borbu protiv korupcije

Imajući u vidu činjenicu da su sve institucije Bosne i Hercegovine u direktnoj saradnji sa Agencijom kreirale i usvojile pojedinačne planove borbe protiv korupcije⁹ u 2014. godini, u izvještajnom periodu započet je proces njihove revizije i unaprjeđenja.

S tim u vezi, a u okviru realizacije aktivnosti iz Akcionog plana, tokom 2015. godine, iniciran je proces njihovog „inoviranja“ (*prilagođavanje strateškog planiranja u skladu sa aktivnostima definiranim Akcionim planom za provedbu Strategije*).

⁹ Izvještaj o radu Agencije za 2014. godinu (Februar 2015. godine)

S ciljem realizacije specifične mjere 2.7.1. iz Aktionog plana za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije (2015-2019.) Agencija je kreirala i usvojila Smjernice za izradu planova za borbu protiv korupcije u institucijama sa javnim ovlaštenjima BiH. Usvajanjem Smjernica stvoren su uslovi za efikasnu provedbu specifičnih aktivnosti i koordinaciju borbe protiv korupcije na relaciji Agencija - institucije BiH, a koji se ogleda u sljedećem:

- kreiranje uskladijenih planova za borbu protiv korupcije;
- uspostavljanje standardne metodologije izvještavanja o provođenju usvojenih planova..

S tim u vezi, Agencija će u narednom periodu inicirati radno-konsultativne sastanke u okviru provedbe aktivnosti vezano za planove za borbu protiv korupcije na nivou institucija sa javnim ovlaštenjima Bosne i Hercegovine. Smjernice za izradu planova za borbu protiv korupcije u institucijama sa javnim ovlaštenjima BiH mogu se pronaći na web stranici Agencije pod kategorijom Zakoni i drugi akti - Ostali akti - Smjernice i preporuke. (www.apik.ba, 2.11.2015. godine)

Agencija je koordinirala proces inoviranja planova za borbu protiv korupcije kroz organizaciju radno-konsultativnih sastanaka sa predstvincima institucija, kreiranjem unificiranih *Smjernica za izradu planova za borbu protiv korupcije u institucijama sa javnim ovlaštenjima BiH*, te kroz davanje sugestija, prijedloga i u konačnici mišljenja na predložene planove za borbu protiv korupcije.

U skladu sa članom 24. Zakona o Agenciji za sve institucije BiH stvorene su pretpostavke za pravovremeno i efikasno izvještavanje o provedbi strateških antikorupcijskih programa i aktivnosti. Kroz ove mehanizme osigurano je da svaka institucija ima određenu „kontakt tačku“ - odgovornu osobu za praćenje realizacije predviđenih aktivnosti i strateških programa iz usvojenog plana za borbu protiv korupcije, odnosno osobu zaduženu za izvještavanje. Izvještaj se dostavlja u formi unificiranog obrasca za sve institucije/agencije BiH.

Tabelarni prikaz koji slijedi daje pregled trenutnog stanja u vezi sa revizijom i inoviranjem pomenutih dokumenata u skladu sa usvojenim Smjernicama za izradu planova za borbu protiv korupcije u institucijama BiH. Vremenski okvir na koji se referira pomenuti pregled je period od objave Smjernica - 2.11.2015. godine do završetka izvještajnog perioda – 31.12.2015. godine. Napominjemo, da su u proteklom izvještajnom periodu sve institucije Bosne i Hercegovine usvojile planove borbe protiv kourpcije što je zapravo i bila osnova za iniciranje procesa njihovog „inoviranja“ u skladu sa specifičnim programima iz Aktionog plana za provedbu Strategije.

Pregled institucija Bosne i Hercegovine uključenih u proces „inoviranja“ i donošenja planova za borbu protiv korupcije (zaključno sa 31.12.2015. godine)	
Broj institucija BiH u kojima je Agencija je koordinirala proces inoviranja planova za borbu protiv korupcije u 2015. godini	7
Broj institucija BiH u 2015. godini kojima je Agencija dala mišljenje na prijedlog Novog plana za borbu protiv korupcije	5

Federacija BiH

Vlada Federacije BiH je, 25. juna 2015. godine, donijela Rješenje kojim je formiran Koordinacioni tim za koordinaciju aktivnosti u vezi sa pripremom prijedloga Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019. i Akcionog plana za provođenje strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019. Federacije BiH, kao i odluku da će izraditi vlastitu Strategiju za borbu protiv korupcije i prateći Akcioni plan za njenu provedbu. Predstavnici Agencije aktivno učestvuju u izradi ovog strateškog dokumenta s ciljem osiguranja stručne pomoći u izradi Nacrta dokumenta.

Republika Srpska

Ostvarena je saradnja sa Komisijom za praćenje provedbe Strategije za borbu protiv korupcije Republike Srpske (2013-2017.). Predstavnici nadležnih institucija Republike Srpske aktivno su participirali u aktivnostima u okviru projekta PAK - Podrška antikorupciji (IPA 2010) tokom 2015. godine a koji je realiziran u direktnoj saradnji sa ovom Agencijom.

Brčko distrikt BiH

U izvještajnom periodu nastavljene su aktivnosti u pravcu uspostave tijela za sprječavanje korupcije na nivou Brčko distrikta BiH, kojima su definirani daljnji koraci po pitanju izrade pravnih akata Brčko distrikta vezanih za osnivanje i funkcionalnost tijela za borbu protiv korupcije, te zaštite prijavitelja korupcije.

Jedna u nizu aktivnosti bila je svakako i održavanje Radno - konzultativnog sastanka između predstavnika Agencije i Vlade Brčko distrikta BiH (02.06.2015.godine).

Vlada Brčko distrikta BiH je s ciljem izrade antikoruptivnog seta zakona, do sada izradila nacrt Zakona o oduzimanju nelegalno stečene imovine i Zakon o zaštiti prijavitelja korupcije, te usvojila Smjernice za izradu nacrta Zakona o osnivanju Kancelarije/Ureda za prevenciju korupcije i koordinaciju aktivnosti na suzbijanju korupcije na području Brčko distrikta BiH.

Kantoni

Proces dovršetka institucionalnog okvira borbe protiv korupcije na kantonalmom nivou vlasti još uvijek traje.

S tim u vezi trenutno u tri kantona formirana su tijela za sprječavanje korupcije, i to:

- U Kantonu Sarajevo (Tim za monitoring i koordinaciju provođenja Akcionog plana za borbu protiv korupcije Vlade Kantona Sarajevo 2015-2019.);
- U Unsko-sanskom kantonu (Radno tijelo Vlade Kantona za borbu protiv korupcije);
- U Srednjjobosanskom kantonu (Tim za sprječavanje korupcije).

U procesu izgradnje institucionalnog okvira borbe protiv korupcije, na kantonalmim nivoima vlasti, ostvaren je napredak u odnosu na predhodni izvještajni period s trendom daljnog razvoja sistema borbe protiv korupcije prema vremenskoj dinamici predviđenoj Akcionim planom.

Tabelarni pregled stanja u pogledu dovršetka strateškog i institucionalnog okvira za borbu protiv korupcije u BiH zaključno sa 31.12.2015. godine

Nivo vlasti	Strategija za borbu protiv korupcije	Akcioni plan	Tijelo za koordinaciju borbe protiv korupcije	Formirana Interresorna radna grupa za izradu strateških antikorupcijskih dokumenata
BiH	☒	☒	☒	
RS	☒	☒	☒	
FBIH			☒	☒
Kanton Sarajevo		☒	☒	
Unsko-sanski kanton			☒	☒
Srednjobosanski kanton			☒	☒
Tuzlanski kanton				☒
Zeničko-dobojski kanton				☒
Kanton 10				☒
Bosansko-podrinjski kanton				
Posavski kanton				
Hercegovačko-neretvanski kanton				
Zapadno-hercegovački kanton				

Kanton Sarajevo prvi je usvojio Akcioni plan za borbu protiv korupcije Vlade Kantona Sarajevo (2015-2019.) kojim je iskazana opredjeljenost i za izradu Strategije za borbu protiv korupcije na ovom nivou vlasti. Agencija je u saradnji sa Timom za monitoring i koordinaciju provođenja Akcionog plana za borbu protiv korupcije Vlade Kantona Sarajevo (2015-2019.), pokrenula proces edukacije kontakt tački institucija Kantona Sarajevo u cilju efikasnog provođenja koordiniranih politika prevencije korupcije, davanja podrške za daljnji razvoj sistema za borbu protiv korupcije u Kantonu Sarajevo.

Pomenute aktivnosti proizilaze iz Akcionog plana za provedbu Strategije i to strateških programa 2.6. - Razvijanje kulture integriteta i etičnosti u javnim institucijama u BiH, 5.2. Razvijanje, organiziranje i provođenje harmoniziranih programa obuke za borbu protiv korupcije predstavnika institucija sa antikorupcijskim nadležnostima u BiH, kao i strateškog programa 5.2.2. Jačanje stručnosti kroz organizaciju zajedničkih obuka sa predstvincima institucija za sprečavanje korupcije.

6.3 Međunarodna i regionalna saradnja

U skladu s Članom 10. tačka (l) i (p) Zakona o Agenciji, definirana je nadležnost Agencije po pitanju saradnje sa međunarodnim organizacijama, institucijama, inicijativama i tijelima, kao i obaveza informisanja nadležnih institucija i javnosti o obavezama koje proizilaze iz međunarodnih pravnih akata, te davanje preporuka za njihovu realizaciju u vezi sa prevencijom korupcije.

Agencija je sačinila pregled međunarodnih organizacija i institucija koje daju preporuke iz oblasti borbe protiv korupcije. Ova obaveza realizirana je u skladu sa Akcionim planom za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2015.-2019.), uvažavajući Strateški program 1.13. (Provodenje preporuka relevantnih međunarodnih institucija i organizacija za borbu protiv korupcije), a u cilju realizacije specifične mjere 1.13.1 (Identificirati relevantne međunarodne organizacije i institucije koje daju preporuke iz oblasti borbe protiv korupcije). Pregled međunarodnih organizacija i institucija koje daju preporuke iz oblasti borbe protiv korupcije može se pronaći na web stranici Agencije pod kategorijom Zakoni i drugi akti – Međunarodne organizacije - Pregled međunarodnih organizacija i institucija. (www.apik.ba, 2.11.2015. godine)

U izvještajnom periodu, u oblasti međunarodne i regionalne saradnje, realizirane su sljedeće aktivnosti:

- Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini

U saradnji sa Delegacijom EU u BiH:

- Implementiran je Projekat „Jačanje institucionalnih kapaciteta Agencije i tijela za borbu protiv korupcije“;
- Provedeni su pojedinačni projektni zadaci u okviru Projekta „Jačanje institucionalnih kapaciteta i uključenje mreže nevladinih organizacija u borbu protiv korupcije“ IPA 2010;
- Okončan je prvi dio procesa programiranja **Instrumenta za pred pristupnu pomoć (IPA II)**;
- Predstavnici Agencije učestvovali su u radu sektorskih radnih grupa iz domena: Javne uprave, Unutrašnjih poslova, Pravde i osnovnih prava s ciljem izrade sektorskih planskih dokumenata (SPD-a) za predmetne sektore;
- Kada je riječ o daljem procesu programiranja Instrumenta za predpristupnu pomoć (2015-2017.), predstavnici Agencije nastavili su sa aktivnom participacijom u procesu pripreme i planiranja daljih koraka u procesu programiranja za preostala dva sektora:
 - Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike;
 - Konkurentnost i inovacije: strategije lokalnog razvoja (uključujući poduzetništvo / mala i srednja preduzeća, poljoprivredu, ruralni razvoj i turizam).

- Strukturalni dijalog o pravosuđu i dodatnim pitanjima iz vladavine prava između BiH i EU

Na devetom plenarnom sastanku Strukturalnog dijaloga o pravosuđu i o dodatnim pitanjima vladavine prava, Agencija je u cilju što bolje pripreme predmetnog sastanka dostavila infromacije iz svoje nedležnosti za sljedeće tematske oblasti:

- Informaciju o strateškom okviru za borbu protiv korupcije na državnom, entitetskom i nivou Brčko distrikta BiH;
 - Informaciju o zaštiti zviždača;
 - Informaciju o Zakonu o suzbijanju organiziranog kriminala i korupcije i Zakonu o oduzimanju nezakonito stečene imovine u Federaciji BiH;
 - Informaciju o provedbi Zakona o sukobu interesa u BiH, RS i Brčko distriktu;
 - Informaciju o pokrenutim inicijativama za donošenje ključnih zakona kojima bi se unaprijedio postojeći normativni okvir borbe protiv korupcije u BiH.
- UNODC (Ured UN-a za suzbijanje droga i kriminala)

U okviru radne grupe koju je imenovalo Vijeće ministara BiH¹⁰, Agencija je učestvovala u izradi Izvještaja o procjeni provedbe Konvencije UN-a u BiH. Nacrt Izvršnog sažetka o provedbi i reviziji Konvencije UN-a za borbu protiv korupcije, dostavljen je Agenciji 25.05.2015. godine na analizu i davanje završnih komentara, kako bi Sekretarijat UNODC-a izvršio konačno usaglašavanje nacrta Izvršnog sažetka, te proslijedio isti Vijeću ministara BiH na odobravanje. Vijeće ministara BiH je, na 20. sjednici, održanoj 25.08.2015. godine, usvojilo Informaciju u vezi revizije implementacije Konvencije UN-a za borbu protiv korupcije u BiH, na kojoj je između ostalih jedan od zaključaka i da se nadležne institucije u BiH obavezuju da pristupe aktivnostima na ispunjavanju Preporuka iz Izvršnog sažetka Izvještaja, a u cilju potpune implementacije Konvencije UN za borbu protiv korupcije.

U vezi sa aktivnostima Radne grupe za reviziju implementacije UNCAC-a u Moldaviji, koju čine stručnjaci iz Norveške i predstavnici iz BiH (Ministarstvo sigurnosti BiH i Agencija), uspješno je provedena analiza zakonodavstva Republike Moldavije. Preporuke i ažurirani nacrt Izvršnog sažetka Izvještaja o provedbi revizije UNCAC-a u Republici Moldaviji dostavljeni su Radnoj grupi za reviziju i implementaciju UNCAC-a 28.12.2015. godine na analizu i davanje završnih komentara. U nastavku ovog procesa, vlasti Republike Moldavije dale su svoju saglasnost na finalni tekst Izvještaja, čime su ispunjeni preduslovi da se predmetni tekst prevede na službene jezike Ujedinjenih nacija i objavi na službenoj stranici UNODC-a.

- GRECO (Grupa zemalja u borbi protiv korupcije)

Prilikom izrade Strategije za borbu protiv korupcije 2015 - 2019. posebna pažnja je posvećena ispunjavanju GRECO preporuka kroz kreiranje specifičnih aktivnosti.

Treći krug evaluacije za BiH

Na 68. plenarnom sastanku GRECO-a¹¹ usvojen je Drugi privremeni Izvještaj o usaglašenosti sa preporukama iz trećeg kruga evaluacije za BiH. U navedenom Izvještaju, GRECO konstatira da je ukupno 7 od 22 preporuke provedeno na zadovoljavajući način. BiH je zahvaljujući donošenju nove Strategije i Akcionog plana za borbu protiv korupcije ispunila u potpunosti preporuku broj 10.

¹⁰ Vijeće ministara je imenovalo Radnu grupu za izradu Izvještaja o samoprocjeni provedbe Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije (UNCAC) u Bosni i Hercegovini.

¹¹ Održan u Strazburu, od 15. do 19. maja 2015. godine

Četvrti krug evaluacije za BiH

U nastojanju da se osigura veća efikasnost u provedbi antikorupcijskih mjera, Agencija je učestvovala i u procesu pripreme četvrtog kruga evaluacije Grupe zemalja Vijeća Europe protiv korupcije (GRECO) za Bosnu i Hercegovinu na temu “Suzbijanje korupcije među članovima parlamenta, sucima i tužiteljima”. Slijedom spomenutog, nastaviti će se sa realizacijom mjera predviđenih u Strategiji i Akcionom planu za njenu provedbu, a u kontekstu jačanja integriteta tijela za provedbu zakona, planiranih obuka za tijela pravosuđa i unaprjeđenja procedura utvrđivanja sukoba interesa kroz sistem prikupljanja i provjere podataka o imovinskom stanju.

U cilju što efikasnije pripreme četvrtog kruga GRECO evaluacije za BiH, Sekretarijatu GRECO-a dostavljeni su odgovori na evaluacijske upitnike, kao i primjeri relevantnih pravnih propisa. U nastavku ovog procesa održan je sastanak (03.06.2015. godine) između evaluatora GRECO-a, Ministarstva sigurnosti BiH, Centralne izborne komisije BiH i Agencije. Cilj ovog sastanka bio je pregled efikasnosti mjera koje su usvojile vlasti Bosne i Hercegovine vezano za unaprjeđenje integriteta i sprječavanje korupcije među članovima parlamenta, sucima i tužiteljima. U periodu od 30.11. do 04.12.2015. godine u Strazburu je održana 70. plenarna sjednica GRECO-a, na kojoj je razmatran i usvojen Evaluacijski izvještaj za BiH u okviru četvrtog kruga GRECO evaluacije za BiH. Izvještaj sadrži opis situacije, kritički osvrt, kao i listu preporuka koje je GRECO uputio BiH s ciljem poboljšanja usklađenosti sa instrumentima Vijeća Evrope. Ukupno je 15 preporuka upućeno Bosni i Hercegovini, od tog broja 7 preporuka se odnosi na nadležnosti i oblast rada Parlamentarne skupštine BiH, a 8 preporuka na sudije i tužioce.

- *OECD (Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj) / SIGMA*

SIGMA (Support for Improvement in Governance and Management) je zajednička inicijativa Evropske unije i OECD-a. Glavni cilj je da ojača osnove za unaprjeđenje javne uprave, čime namjerava podići i socijalno-ekonomski razvoj na veći nivo, tako što će uspostaviti kapacitete u javnom sektoru, unaprijediti horizontalnu vlast, te pospješiti oblikovanje i provedbu reforme javne uprave. Predstavnici Agencije učestvovali su u februaru i martu 2015. godine na sastancima sa ekspertima SIGMA-e a u cilju mjerjenja početnog stanja koje provodi OECD/SIGMA u Bosni i Hercegovini u 2015. godini, na zahtjev Evropske komisije. SIGMA je izradila Principe javne uprave na temelju kojih će se izvršiti monitoring država za proširenje Zapadnog Balkana i Turske u odnosu na Principe javne uprave, a konačan ishod ovih aktivnosti biće Izvještaj u kojem se utvrđuju početne vrijednosti svih indikatora koji su obuhvaćeni monitoringom, te navode kratke evaluacije stanja u odnosu na svaki pojedinačni segment.

- *ReSPA (Regionalna škola za reformu javne uprave)*

Kao stalni članovi radne grupe za „Etiku i integritet“ pri ReSPA-i, predstavnici Agencije učestvovali su u aktivnostima ove radne grupe tokom 2015. godine. Pored toga, Agenciji je odobrena aplikacija u okviru Mehanizma interventne podrške ReSPA 2015. Podrška je zatražena u cilju realizacije određenih edukacijskih modula za ciljne grupe u BiH (Strateški program iz Strategije: „1.6. Harmoniziranje izrade planova i programa za obuku u svim javnim institucijama u BiH iz oblasti prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije“). Projektno planiranje u skladu sa tim realizirano je u okviru Agencije i prijedlog projekta je, u konkurenciji zemalja članica ReSPA-e, odobren kao kvalificirani projektni zadatak za realizaciju.

- Regionalna antikorupcijska inicijativa (RAI)

Realizirana je Konferencija posvećena provedbi Strategije 2020 za Jugoistočnu Europu, koju je organiziralo Vijeće za regionalnu saradnju (RCC), a koja je održana od 17. i 18.02.2015. godine u Sarajevu. Predstavnici Agencije učestvovali su i na Međunarodnoj konferenciji o suzbijanju korupcije, koja je održana 18. i 19.05.2015. godine u Zagrebu, a koju je organizirala Regionalna antikorupcijska inicijativa (RAI), u saradnji sa Centrom za sigurnosnu saradnju (RACVIAC), Organizacijom za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD) i Organizacijom za sigurnost i saradnju u Europi. Uspješno je realizirana i Konferencija pod nazivom: „International Whistleblowing Research Network Conference“, koja je održana 18. i 19.06.2015. godine u Sarajevu.

Pored ovih aktivnosti, Agencija je dostavila Ministarstvu sigurnosti BiH podatke, u skladu sa svojim nadležnostima i raspoloživim informacijama o poduzetim aktivnostima od strane institucija i organizacija civilnog društva koje djeluju u oblasti antikorupcije u Bosni i Hercegovini, a na temelju kojih će biti izrađen Izvještaj o napretku u borbi protiv korupcije za zemlje Jugoistočne Europe od strane Regionalne antikorupcijske inicijative (RAI). Nadalje, Agencija je uzela aktivno učešće i na Regionalnom sastanku nadležnih tijela za sprečavanje sukoba interesa i imovinske izjave, koji je održan 15. i 16.12.2015. godine u Zagrebu u organizaciji Regionalne Antikorupcijske inicijative (RAI), a uz podršku Regionalnog vijeća za saradnju (RCC).

- UNDP - Razvojni program Ujedinjenih nacija u BiH

U organizaciji UNDP BiH, održana je Radionica na temu „Otvoreni podaci“, u periodu od 23. do 26.03.2015. godine u Istanbulu, Republika Turska, gdje su predstavnici Agencije uzeli aktivno učešće. Projekat uspostave baze podataka u vezi sa prijavama korupcije, zaštitom prijavitelja korupcije i razvoj prateće aplikacije, koji je realiziran uz stručnu i materijalnu podršku UNDP-a, okončan je početkom septembra 2015. godine. Po preseljenju u nove prostorije Agencije, izvršit će se instaliranje i tehnički prijem opreme za Bazu podataka kao i početak testiranja prateće aplikacije.

- Institut za međunarodne pravne studije (DILS)

Predstavnici Ureda za odbrambenu saradnju Ambasade SAD-a u Bosni i Hercegovini (ODC), u saradnji sa Institutom za međunarodne pravne studije (DILS), organizirali su konferenciju na temu „Pravni aspekti u borbi protiv korupcije u sigurnosnom sektoru“ u periodu od 08. do 12.06.2015. godine. Cilj konferencije je bio pregled aktivnosti koje se poduzimaju u borbi protiv korupcije, upoznavanje sa pravnim okvirom i metodama istraga, razmjena informacija i iskustava, te identifikacija područja u kojima je potrebno poboljšati borbu protiv korupcije.

- Partnerstvo za otvorenu vlast (Open Government Partnership – OGP)

Koalicija nevladinih organizacija koju čine Transparency International Bosne i Hercegovine, Centar za zastupanje građanskih interesa – Fondacija CPI, Centar za društvena istraživanja Analitika, UG „Zašto ne“ i Centar za istraživačko novinarstvo, organizirali su, 18. maja 2015. godine, Konferenciju pod nazivom „Akcioni plan BiH u okviru Partnerstva za otvorenu vlast“. Uspostavljanjem procesa u okviru OGP-a BiH potpomaže proces reforme javne uprave. Cilj Konferencije bio je upoznati prisutne sa principima OGP-a, prezentirati procese i principe izrade „Aкционог плана BiH u okviru Partnerstva za otvorenu vlast“, a predstavljena su i iskustva država regije, koje su već ranije kreirale i započele primjenu ovoga plana.

U nastojanju da se osigura veća efikasnost u provedbi principa OGP-a, Agencija je kao pridružena članica nominirala svoje predstavnike u Međuinstитucionalnu radnu grupu za komunikacije i upravljanje znanjem, koja djeluje u sklopu programa Društva za međunarodnu saradnju (GIZ). U okviru aktivnosti predmetne radne grupe sačinjen je dokument „Pravo javnosti da zna - transparentnost u javnoj upravi“, kao i Lista standardnih dokumenata koji predstavljaju obavezan sadržaj web stranica institucija.

- Društvo za međunarodnu saradnju Savezne Republike Njemačke (GIZ)

U domenu regionalne i bilateralne saradnje, pokrenut je aktivan angažman prije svega u provedbi aktivnosti u okviru Memoranduma o razumijevanju i saradnji potpisano između Agencije i Društva za međunarodnu saradnju Savezne Republike Njemačke (GIZ – Gesellschaft für internationale Zusammenarbeit). Saradnja Agencije i GIZ-ovog Programa jačanje institucija u BiH fokusirat će se na provedbu sljedećih aktivnosti:

- unaprjeđenje sistema objektivnog informisanja javnosti o radu institucija uz promovisanje pozitivnih primjera postupanja u slučajevima korupcije;
- razvijanje kulture integriteta i etičnosti u javnim institucijama u BiH;
- podsticanje i unaprjeđenje proaktivne transparentnosti u radu javnih institucija u BiH u skladu sa standardima Partnerstva za otvorenu vlast (Open Government Partnership);
- unaprjeđenje sistema upravljanja ljudskim potencijalima.

S tim u vezi redovno se održavaju radno-konsultativni sastanci između predstavnika Agencije i GIZ-a, te je nastavljena saradnja i u aktivnostima Međuinstитucionalne radne grupe za upravljanje ljudskim resursima.

- Centar za obuku i podršku mirovnim operacijama (PSOTC)

Agencija je, zajedno sa PSOTC centrom za obuku Oružanih snaga BiH i Ministarstvom odbrane BiH, dala podršku projektu obrazovanja i educiranja PSO (Peace Support Operation) po pitanju izgradnje integriteta u oružanim snagama NATO-a. Predstavnici Agencije su učestvovali na 7 radionica vezanih za obuke oficira i podoficira pripadnika NATO snaga koji se obrazuju u ovom centru. Pored ovoga, planirano je učestvovanje predstavnika Agencije u narednom periodu i u dalnjim aktivnostima PSO NATO.

- Ostale aktivnosti iz domena međunarodne i regionalne saradnje

Agencija je u skladu sa svojim nadležnostima, aktivno participirala u realizaciji osam radno-konsultativnih sastanaka, deset edukacija različitog formata i šest konferencija. Predmetne aktivnosti bile su regionalnog i međunarodnog karaktera, a Agencija je svojim adekvatnim učestvovanjem, učinila vidljivim antikorupcijske napore koji se poduzimaju u BiH, što je prepoznato kroz procese regionalnog i međunarodnog izvještavanja.

Saradnja sa organizacijama civilnog društva

Na osnovu Smjernica za saradnju sa organizacijama civilnog društva (OCD) Agencija je aktivno uključena u realizaciju ključnih antikorupcijskih projekata koji se realiziraju u okviru IPA 2010 - „Jačanje antikorupcijskih kapaciteta i mreža NVO-a iz oblasti antikorupcije“ (PAK). U skladu sa ovim smjernicama, idejno su pripremljeni i odobreni projekti kvalificiranih organizacija civilnog društva, čija realizacija je nastavljena i u ovom izvještajnom periodu.

Na osnovu Smjernica za saradnju sa OCD, Agencija je aktivno uključena u realizaciju ključnih antikorupcijskih projekata koji se realiziraju u okviru IPA 2010 „Jačanje antikorupcijskih kapaciteta i mreža NVO-a iz oblasti antikorupcije“ i to su sljedeći projekti:

- *Mapiranje rizika korupcije u sigurnosnom sektoru (CSS)*
 - *Obrazovanjem protiv korupcije (INTERLOGOS)*
 - *Kurikulum za transparentnost, kurikulum za odgovornost (CRMA)*
 - *Jačanje integriteta i dobrog upravljanja za efikasniju provedbu Strategije za borbu protiv korupcije u BiH od lokalnog do državno nivoa (TI BIH)*
 - *Transparentno finansiranje NVO od strane lokalne vlasti (VERMONT)*
 - *Otvorene javne nabavke (CIN)*
- *Projekat „Mapiranje rizika od korupcije u sigurnosnom sektoru“*

Centar za sigurnosne studije (CSS) u saradnji sa Agencijom, u izvještajnom periodu izvršio je prezentaciju finalne analize i rezultata istraživanja obavljenih u okviru projekta „*Mapiranje rizika od korupcije u sigurnosnom sektoru*“. Cilj projekta bio je prikupiti i analizirati podatke o korupciji u sektoru sigurnosti, promovisati standarde za smanjenje nivoa korupcije i raditi na jačanju povjerenja u institucije vlasti. Održana je prezentacija studije „Korupcija u sigurnosnom sektoru“ koja je predstavljena u okviru rezultata projekta.

- *Projekat „Obrazovanje protiv korupcije“*

Univerzitet "ITC-Interlogos centar" u Kiseljaku, održao je niz seminara na temu „Borba protiv korupcije u visokom obrazovanju“, a u direktnoj saradnji sa Agencijom. U okviru ovoga projekta kroz četiri radionice, Radna grupa izradila je i usvojila „*Strategiju javnog komuniciranja za jačanje integriteta obrazovnih institucija u borbi protiv korupcije u visokom obrazovanju*“. Usvajanjem ove strategije, po prvi put je uspostavljena saradnja između javnog i privatnog sektora kao i međuinstitucionalna saradnja. Također, strategija je dobila veliku podršku visokoškolskih institucija. U saradnji sa ovom Agencijom, u Fojnici je 21.07.2015. godine održan seminar „Otvoreno o korupciji u vlastitim redovima“ na kojem su učestvovali predstavnici akademске zajednice i studenti i gdje su problematizirana pitanja u vezi sa politikama prevencije i suzbijanja koruptivnog ponašanja. Fokus seminara je bio na Programu izgrađivanja kapaciteta sa posebnim osvrtom na etičko ponašanje profesora i studenata. Također, dana 21.09.2015. godine u Sarajevu je održan seminar „Zašto su vrijednosti, pravila i ponašanje važni u borbi protiv korupcije“. Seminar je imao za cilj razmjenu iskustava učesnika obrazovnog procesa iz područja pravila i ponašanja u borbi protiv korupcije na visokoškolskim ustanovama te podizanju svijesti akademске zajednice i ostalih relevantnih subjekata i institucija o važnosti dosljedne primjene efikasnih pravila i ponašanja u borbi protiv korupcije.

- *Projekat „Kurikulum za transparentnost, kurikulum za odgovornost!“*

Udruženje Centar za razvoj medija i analize (CRMA), Udruženje INFOHOUSE i Omladinski komunikativni centar implementatori su projekta pod nazivom „*Kurikulum za transparentnost, kurikulum za odgovornost!*“. U okviru ovog projekta, zajedno sa Agencijom, provedene su sljedeće aktivnosti:

- Procjena potreba i mogućnosti za uvođenje obrazovanja iz oblasti antikorupcije u osnovne, srednje škole i univerzitete;
- Izrada pravnih akata neophodnih za kreiranje infrastrukture za obuku;
- Izrada trening programa obuke o etici i antikorupciji u obrazovnim institucijama;

- Konferencije, javne diskusije, saradnja sa školama, ministarstvima i pedagoškim zavodima;
- Izrada priručnika za školske sate, dizajn i štampanje priručnika i drugih materijala potrebnih za školski sat;
- Treninj trenera i treninj nastavnog osoblja;
- Uključivanje etike i antikorupcije u nastavne planove i programe obrazovnih institucija u BiH;
- Snimanje i emitiranje edukativnog sadržaja za djecu i mlade na temu etike i borbe protiv korupcije.

U okviru projekta izrađeni su priručnici i kurikulumi za obrazovanje o etici i antikorupciji za osnovne i srednje škole te univerzitete. Isti se koriste u okviru pilot projekta u školama širom BiH kao dio antikorupcijskog obrazovanja u okviru školskih nastavnih planova i programa. Također, održan je Okrugli sto u organizaciji Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje (APOSO) na temu: „Zajednička jezgra nastavnih planova i programa (ZJNP)“, gdje je aktivno učešće uzela i ova Agencije.

- *Projekt „Jačanje integriteta i dobrog upravljanja za efikasniju provedbu Strategije za borbu protiv korupcije u BiH od lokalne do državne nivoa“*

Transparency International BiH (TI BiH) implementirao je projekat „Jačanje integriteta i dobrog upravljanja za efikasniju provedbu Strategije za borbu protiv korupcije u BiH od lokalnog do državnog nivoa“. Glavni cilj projekta je doprinijeti borbi protiv korupcije u BiH jačanjem integriteta, unaprjeđenjem standarda upravljanja i transparentnosti u radu javnih institucija. Projekat je podijeljen u dvije komponente i to na: Jačanje integriteta u jedinicama lokalne samouprave (LIS – eng. *Local Integrity System*), te Evaluaciju i reviziju Strategije za borbu protiv korupcije u BiH (2009.-2014.), u kojima su aktivno učestvovali predstavnici Agencije. Nakon usvajanja Strategije za borbu protiv korupcije 2015.-2019. i Akcionog plana za njenu provedbu TI BiH je u saradnji sa Agencijom održao javne prezentacije u tri kantona u FBiH i to u: Bosansko-podrinjskom, Srednjobosanskom i Tuzlanskom kantonu.

- *Projekat „Transparentno finansiranje NVO od strane lokalne vlasti“*

Omladinski centar „Vermont“ iz Brčkog implementator je projekta „Transparentno finansiranje NVO od strane lokalne vlasti“. Osnovni cilj Projekta je doprinijeti unaprjeđenju sistema dodjele grantova organizacijama civilnog društva u Brčko distriktu BiH kroz analizu i izradu novih „Grant set dokumenata“. Također, u okviru projekta upriličen je sastanak između predstavnika Agencije i Vlade Brčko distrikta BiH na kome je između ostalog zaključeno da je neophodno uključivanje i nevladinog sektora u sistemsku borbu protiv korupcije. Naime, projekat ima za cilj uvođenje transparentnijeg mehanizma za dodjelu grantova NVO-ima, što će isključiti koruptivna djelovanja u ovom segmentu. Smjernice za to su date u *grant set* dokumentu u kojem je ciljano obrađeno sve što je vezano za spomenutu problematiku.

- *Projekat „Otvorene javne nabavke u Bosni i Hercegovini“*

U saradnji sa ovom Agencijom, Centar za istraživačko novinarstvo (CIN), Centar za društvena istraživanja Analitika i Centar za zastupanje građanskih interesa (CPI) zajednički implementiraju projekat „*Otvorene javne nabavke u Bosni i Hercegovini*“. Aktivnosti su fokusirane na transparentnost javnih nabavki aktivnim uključivanjem u proces i privatnog sektora i zagovaračkih organizacija civilnog društva. Projekat je fokusiran na zagovaranje transparentnog i efikasnog sistema javnih nabavki u BiH koji bi rezultirao sprječavanjem koruptivnih aktivnosti i boljim uvidom u kompletan postupak izbora ponuđača i dodjele ugovora.

- Ostale aktivnosti iz domena saradnje sa organizacijama civilnog društva

Predstavnici Projekta Podrška antikorupciji (PAK), organizirali su u saradnji sa Agencijom radionicu na temu „Identifikacija posebnih načina za saradnju i koordinaciju između antikorupcijskih tijela i institucija i organizacija civilnog društva u BiH“ u martu 2015. godine u Sarajevu, a u cilju razmjene iskustava i definiranja dalnjih aktivnosti za saradnju između institucija i organizacija civilnog društva (OCD). Predstavljena su iskustva iz Makedonije, Srbije i Crne Gore. Također, održana je i četvrta skupština Antikorupcijske mreže u BiH (Account) na kojoj je predstavljen Akcioni plan o prevenciji i borbi protiv korupcije do 2019. godine, a koji obuhvata pet sektora: zaštita zviždača, javne nabavke, zdravstvo, zapošljavanje u javnom sektor i obrazovanje. Skupština je održana 8. 12.2015. godine u Sarajevu.

6.4 Saradnja sa medijima i Provedba Zakona o slobodi pristupa informacijama

U cilju unaprjeđenja institucionalne komunikacije, te povećanja nivoa transparentnosti, Agencija je usvojila Komunikacijsku strategiju za period 2014-2019. godina, te su komunikacijske aktivnosti tokom 2015. godine, osim svakodnevnih kontakata sa predstvincima medija i građanima, izvršavane u skladu sa planovima iz ovog dokumenta.

Primarni zadatak Strategije je da pomogne razvoju komunikacijskih kapaciteta i praksi Agencije i tako doprinese etablimanju ove institucije kao ugledne Agencije, koja je u stanju uspostaviti stalnu i produktivnu interakciju sa drugim relevantnim institucijama, organizacijama i građanima.

Slijedeći ciljeve i planirane aktivnosti iz Komunikacijske strategije, Agencija je u izvještajnom periodu težila ka uspostavi pune transparentnosti u radu, kao i uspostavi dvosmjerne komunikacije između medija i građana s jedne strane, i Agencije, s druge strane.

Agencija je tokom 2015. godine, putem pošte i službene e-mail adrese, zaprimila šest zahtjeva za pristup informacijama, u kojim se tražiocu informacija pozivaju na Zakon o slobodi pristupa informacijama u BiH (ZOSPI). U svih šest slučajeva Agencija je donijela odluku da se odobri pristup traženim informacijama, te su, u skladu sa tom odlukom, izdata rješenja o odobravanju pristupa informacijama.

Tabelarni pregled zahtjeva za pristup informacijama u 2015. godini

Vrsta traženih informacija	Utvrđeni izuzetci	Konačne odluke
<i>Zahtjev za dostavljanjem podataka o broju usvojenih strateških dokumenata Agencije, vrsti dokumenata, pojašnjenu ciljeva ovih dokumenata i njihovoj realizaciji, razlogu donošenja, navođenju institucije zadužene za njihovu izradu, iznosu utrošenom za izradu stateških dokumenata i izvoru finansiranja.</i>		Rješenje kojim se odobrava pristup informacijama

<i>Zahtjev za dostavljanje Plana javnih nabavki Agencije za 2015. godinu, ispravke, izmjene i dopune Plana javnih nabavki za 2015. godinu (ukoliko ih je bilo), listu svih automobila u posjedu institucije, uz opis klase i marke automobila, te godinu u kojoj su nabavljeni za ovu instituciju, kao i ko koristi navedene automobile, analiza opravdanosti nabavke automobila, informacija o tome kako Agencija odlučuje da postoji potreba za obnavljanjem voznog parka, odnosno po kojim kriterijima.</i>		Rješenje kojim se odobrava pristup informacijama
<i>Informacija o „kriminalističkim procedurama u istragama pojavnog oblika korupcije u javnim nabavkama“</i>		Rješenje kojim se odobrava pristup informacijama
<i>Dostavljanje kopije Instrukcije o otklanjanju štetnih radnji nad zaštićenim prijaviteljem korupcije</i>		Rješenje kojim se odobrava pristup informacijama
<i>Podaci o osobama koji su u periodu od januara 2012. godine do dana primjeka zahtjeva (6. oktobar 2015. godine) bile zaposlene na određeno/neodređeno vrijeme u instituciji.</i>		Rješenje kojim se odobrava pristup informacijama
<i>Zahtjev za dostavljanje „organizacione šeme/strukture Agencije“</i>		Rješenje kojim se odobrava pristup informacijama

Kada je riječ o web stranici, Agencija je do sada koristila samo osnovni dio mogućnosti web prezentacije, kako zbog nedostatka ljudskih resursa, tako i zbog tehničkih ograničenja koje je imala. Kako bi unaprijedila prezentaciju rada putem web stranice, Agencija je, u saradnji sa Projektom podrške antikorupciji (PAK), otpočela realizaciju projekta E – platforma, koji će, između ostalog, podrazumijevati proaktivnu objavu informacija iz svih oblasti koje su u nadležnosti Agencije, ali i uvođenje alata i sadržaja koji će instituciju dodatno približiti građanima BiH. Kao jedan od strateških prioriteta Agencije u domenu komunikacija, planirano je uspostavljanje efikasnog sistema komuniciranja sa ključnim ciljnim grupama uključenim u aktivnosti prevencije korupcije, sa posebnim naglaskom na jačanje javne svijesti o značaju prevencije korupcije. S tim u vezi, Centar za društvena istraživanja „Analitika“, uz finansijsku podršku Vlade Velike Britanije, tokom 2015. godine, organizirao je nekoliko obuka za rukovodioce i državne službenike Agencije koje se odnose na institucionalne komunikacije i odnose s medijima.

- Obuke su održane na sljedeće teme:

- „Odnosi s medijima i krizno komuniciranje“
- „Kampanje za javno informiranje“
- „Javno komuniciranje“
- „Menadžment događaja-protokol za organiziranje događaja“
- „Interni komuniciranje“

- Usvojeno je i osam komunikacijskih protokola i to:

- Protokol za odnose s medijima;
- Protokol za interne komunikacije;
- Protokol za krizno komuniciranje;
- Protokol za odnose sa institucijama;
- Protokol za korištenje društvenih mreža;
- Protokol za grafičke standarde;
- Protokol za izdavanje publikacija;
- Protokol za uređivanje web stranice.

Povodom Međunarodnog dana borbe protiv korupcije, Agencija je, u saradnji TI BiH, uz finansijsku podršku Vlade Velike Britanije, 9. decembra u Sarajevu organizirala konferenciju „Borba protiv korupcije u BiH, iskustva i izazovi“. Konferencija je bila prilika za prezentaciju dosadašnjih rezultata na polju prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije u Bosni i Hercegovini, zemljama regije i šire, posebno kroz prizmu euroatlanskih integracija i ispunjavanja međunarodnih standarda u ovoj oblasti.

Događaju su prisustvovali predstavnici institucija sa svih nivoa vlasti u BiH, predstavnici diplomatskog kora u BiH, međunarodnih i regionalnih organizacija i incijativa koje djeluju u BiH, te predstavnici civilnog društva, koje djeluju u oblasti borbe protiv korupcije.

Institut za medije Makedonije, organizirao u periodu od 27.04. do 30.04..2015. godine regionalni sastanak pod nazivom „Osmatračica medija jugoistočne Europe – Izgradnja kapaciteta i koalicija za praćenje integriteta medija i unaprjeđenje reformi medija“. Pored predstavnika Makedonije, Albanije, Hrvatske, Crne Gore i Srbije, pozivu za učestvovanje ovome sastanku odazvali su se i predstavnici iz BIH (Agencija, Media centra iz Sarajeva, kao i Antikorupcijske mreže organizacija civilnog društva u Bosni i Hercegovini –ACCOUNT).

7. PODNESCI SA INDICIJAMA KORUPTIVNIH PONAŠANJA

Agencija je nadležna za postupanje po zaprimljenim podnescima sa indicijama koruptivnog ponašanja u skladu sa članom 10. stav h) Zakona o Agenciji. S tim u vezi, u toku 2015. godine zaprimljeno je ukupno 124 takva podneska putem pošte, elektronske pošte, telefonskim putem i lično. Agencija je u skladu sa svojim nadležnostima a rukovodeći se principima profesionalnog i jednakog tretmana i nediskriminacije te načelima pravovremenosti i opravdanosti analizirala svaki pojedinačni podnesak i na osnovu Zakona iste dostavila na daljnje nadležno postupanje relevantnim institucijama u Bosni i Hercegovini.

U narednoj tabeli dat je pregled zaprimljenih prijava sa indicijama koruptivnog ponašanja.

Pregled prijava sa indicijama koruptivnih ponašanja		
Institucija	Broj prijava	Opis indicija krivičnog djela, prekršaja ili nepravilnosti u radu
Policijske agencije BiH, Kantonalna ministarstva unutrašnjih poslova, i ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske i policijske uprave na tim nivoima.	Ukupno zaprimljeno 10 prijava sa indicijama koruptivnog ponašanja	Koruptivna krivična djela, pritužba na rad rukovodilaca ministarstava, pritužba na rad policijskih službenika, zloupotreba službenog položaja, diskriminacija i mobing, podmićivanje policijskih službenika, odavanje tajnih podataka, nepravilnosti u radu i nepravilnosti u vezi provođenja javnog oglasa za zapošljavanje.

Visoko, sudska i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine, kantonalni sudovi i tužilaštva u Federaciji Bosne i Hercegovine, okružni, osnovni sudovi i tužilaštva u Republici Srpskoj.	Ukupno zaprimljeno 9 prijava sa indicijama koruptivnog ponašanja	<i>Zloupotreba službenog položaja, pritužba na rad službenika, pritužba na provođenje javnog oglasa, prijava zbog nepravilnosti u radu, pritužba na rad sudija, pritužbe u vezi donošenja naredbe o nesprovodenju istrage.</i>
Ministarstva na državnom i entitetskom nivou	Ukupno zaprimljeno 6 prijava sa indicijama koruptivnog ponašanja	<i>Nelegalno izdavanje odobrenja za izgradnju objekata, zloupotreba službenog ovlaštenja, krivično djelo primanje dara i drugih oblika koristi, diskriminacija.</i>
Javna preduzeća, zavodi, fondovi, elektroprivrede, službe za zapošljavanje, aerodromi i ostalo na svim nivoima u BiH	Ukupno zaprimljeno 46 prijava sa indicijama koruptivnog ponašanja	<i>Prigovori na provedbu postupka i procedure za izbor rukovodioca, zloupotreba službenog položaja, primanje dara i drugih oblika koristi, mobing, pritužbe na rad službenika, prijave u vezi javnih nabavki, nepravilnosti u vezi isplaćivanja naknada za rad u komisijama, prijave u vezi zapošljavanja.</i>
Porezne uprave na svim nivoima u BiH	Ukupno zaprimljeno 4 prijave sa indicijama koruptivnog ponašanja	<i>Zloupotreba službenog položaja, pritužba na rad službenika, postojanje sukoba interesa, pogrešna primjena zakona.</i>
Inspekcijski organi na svim nivoima u BiH	Ukupno zaprimljeno 3 prijave sa indicijama koruptivnog ponašanja	<i>Prijava u vezi rušenja stambenog objekta, pritužba na rad službenika i zloupotreba službenog položaja.</i>
Obrazovne ustanove na svim nivoima (fakulteti, srednje i osnovne škole).	Ukupno zaprimljeno 11 prijava sa indicijama koruptivnog ponašanja	<i>Prijava zbog koruptivnih radnji rukovodioca, nezakonito zapošljavanje, pritužba na rad službenika, postojanje sukoba interesa, nepravilnosti u sporovođenju konkursa, kršenje etičkog kodeksa, zloupotreba službenog položaja.</i>
Opštine u BiH	Ukupno zaprimljeno 14 prijava sa indicijama koruptivnog ponašanja	<i>Prijava u vezi izgradnje poslovnih prostora, nesavjestan rad službenika, činjenje koruptivnih krivičnih djela, bespravna dodjela zemljišta, dodjela studentskih stipendija, sukob interesa, zloupotreba službenog položaja, nesavjestan rad u službi, korištenja lažnih uvjerenja.</i>
Zdravstvene ustanove na svim nivoima (univeritetski klinički centri, bolnice, domovi zdravlja i privatne firme vezane za ove ustanove)	Ukupno zaprimljeno 6 prijava sa indicijama koruptivnog ponašanja	<i>Prijava u vezi nezakonitog zapošljavanja, primanje dara i drugih oblika koristi, protupravno/prisilno lječenje, falsifikovanje dokumenata.</i>
Banke i druga privatna preduzeća	Ukupno zaprimljeno 15 prijava sa indicijama koruptivnog ponašanja	<i>Nesavjestan rad službenika, neosnovano bogaćenje, pritužba na rad advokata, korištenje lažnog uvjerenja za zaposlenje, nezakonito posredovanje, zloupotreba službenog</i>

		<i>položaja, nezakonito zapošljavanje, nepravilnosti prilikom raspisivanja tendera, neplaćanje poreza i zdravstvenog osiguranja, ostala dugovanja.</i>

U izvještajnom periodu zaprimljena su **42** odgovora od strane nadležnih institucija, a u vezi proslijeđenih prijava sa indicijama koruptivnog ponašanja. U **21** slučaju prijave su bile neosnovane ili je donesena naredba o nesprovodenju istrage od strane nadležne institucije. U **16** predmeta prijava je bila osnovana i provedene su ili se provode radnje iz nadležnosti institucija. U jednom predmetu trenutno se vodi sudski postupak, dok su se u **4** predmeta institucije oglasile nенадлеžnim za daljnje postupanje.

- *Unaprijeđenje postupanja u vezi sa prijavama korupcije i zaštitom prijavitelja korupcije*

U svrhu unaprijeđenja postupanja u vezi sa podnescima sa indicijama koruptivnog ponašanja, Agencija je u saradnji sa Razvojnim programom Ujedinjenih Nacija u BiH izradila Bazu podataka i prateći softver za prijavu korupcije i zaštitu prijavitelja korupcije. Pomenuta baza i prateća aplikacija biti će testirani u narednom periodu te nakon pilot faze ovog projekta stavljena na raspolaganje nadležnim institucijama na svim nivoima u BiH.

Također, u novom Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Agencije predviđena je pozicija stručnog savjetnika za zaštitu lica koja prijavljuju korupciju što će doprinijeti efikasnijoj zaštiti lica koja prijavljuju korupciju.

- *Projekat pravosuđa u Bosni i Hercegovini*

Pored navedenog, a u skladu sa obavezom iz Strategije za borbu protiv korupcije 2015.-2019. Agencija je izradila nacrt Pravilnika o postupanju po zaprimljenim podnescima sa indicijama koruptivnog ponašanja. Osnovni cilj ovog dokumenta je standardizirati postupanje nadležnih institucija u ovoj oblasti te u krajnjoj instanci povećati ukupni nivo efikasnosti postupanja po ovim podnescima. Nacrt Pravilnika je u fazi finaliziranja i obavljaju se konsultacije sa relevantnim tijelima i partnerskim institucijama kroz direktnu saradnju sa USAID-ovim Projektom pravosuđa u Bosni i Hercegovini. U tom smislu, krajem decembra 2015. godine održan je radni sastanak sa predstvincima Projekta na kojem su definisani daljnji koraci u pravcu finaliziranja i donošenja pomenutog Pravilnika.

8. PROVEDBA ZAKONA O ZAŠTITI LICA KOJA PRIJAVLJUJU KORUPCIJU U INSTITUCIJAMA BIH

Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH predviđeno je da su nosioci implementacije ovog zakonskog rješenja Agencija i Upravni inspektorat Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine (U daljem tekstu: Upravni inspektorat). U skladu sa nadležnostima Agencije i realizacijom specifičnih mjer iz Akcionog plana za provedbu Strategije za borbu protiv korupcije (2015-2019.), Agencija je poduzela niz aktivnosti usmjernih na efikasnu i pravovremenu provedbu ovog Zakona.

- Provedba Zakona

Tokom provedbe Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH (U daljem tekstu: Zakon o zaštiti prijavitelja), od dana stupanja na snagu a zaključno sa 31.12.2015. godine, Agencija je zaprimila ukupno **10** zahtjeva za dodjelu statusa zaštićenog prijavitelja korupcije. U okvirima nadležnog postupanja analizom je utvrđeno da u **7** zahtjeva ne postoje uslovi za dodjelu statusa zaštićenog prijavitelja korupcije, dok se u nekim od ovih slučajeva na podnositelje nije mogao primijeniti Zakon obzirom da ista nisu obuhvaćena kategorijom lica zaposlenih u institucijama BiH. U dva predmeta¹² Agencija je dodijelila status zaštićenog prijavitelja korupcije, dok je jedan zahtjev u fazi obrade. U jednom slučaju Agencija je donijela Instrukciju¹³ o otklanjanju štetnih radnji učinjenih prema zaštićenom prijavitelju korupcije zbog prestanka radnog odnosa u Upravi za indirektno oporezivanje BiH. Nakon toga Agencija je primila obavijest od Uprave za indirektno oporezivanje BiH i Agencije za državnu službu BiH da je institucija postupila po Instrukciji o otklanjanju štetnih radnji učinjenih prema zaštićenom prijavitelju korupcije, koju je donijela Agencija, te je zaštićeni prijavitelj korupcije vraćen na posao. U drugom predmetu ispunjena je preventivna svrha dodijeljenog statusa zaštićenog prijavitelja korupcije (Fond za povratak BiH). Agencija je, u skladu sa članom 8. Zakona o zaštiti prijavitelja korupcije, inicirala inspekcijski nadzor od strane Upravnog inspektorata da utvrdi da li su zaista nastale štetne radnje i posljedice po zaštićenog prijavitelja korupcije. Iz sadržaja dostavljenog izvještaja po okončanom inspekcijskom nadzoru vidljivo je da ne postoje činjenice koje upućuju na nastanak štetnih radnji prema zaštićenom prijavitelju korupcije.

Pregled institucija Bosne i Hercegovine u kojima je učinjena štetna radnja prema zaštićenom prijavitelju korupcije i gdje je izdata instrukcija o njihovom otklanjanju			
Institucija	Vremenski okvir	Vrsta štetne radnje	Izvršena korektivna mjera naložena Instrukcijom Agencije
Uprava za indirektno oporezivanje BiH	2015. godina	Otkaz ugovora o radu	Da

- Edukacija i promocija iz oblasti zaštite prijavitelja korupcije

U nastojanju da se osigura veća efikasnost u provedbi predmetnog Zakona, Agencija je 25.03.2015. godine organizirala Konferenciju na temu “*Zakon o zaštiti lica koje prijavljuju korupciju u institucijama BiH – iskustva, izazovi i naredni koraci*”. Cilj Konferencije bio je promovirati ovo zakonsko rješenje, prezentirati dosadašnja dobra iskustva i prakse, te unaprijediti postupanje nadležnih tijela u zaštiti prijavitelja korupcije u institucijama BiH. Naglasak je stavljen na činjenicu da je cilj ovog Zakona zaštita lica koja u „dobroj vjeri“ prijavljuju korupciju u institucijama BiH, a ne dobivanje statusa „uzbunjivača“. Konferencija je organizirana uz finansijsku podršku Ambasade Velike Britanije u BiH, a u okviru projekta „Jačanje komunikacijskih kapaciteta Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije“.

Krajem maja 2015. godine predstavnici Agencije prisustvovali su Konferenciji pod nazivom „Non-U.S. Citizens Can Now Obtain Rewards from the U.S. for Blowing the Whistle Anonymously“ (Lica koja nisu državlјani Sjedinjenih Američkih Država mogu dobiti nagradu od strane SAD-a za prijavu korupcije anonimno) u organizaciji Američke komore i Ambasade SAD-a

¹² Status zaštićenog prijavitelja korupcije u institucijama BiH državni službenik D.B. je dobio dana 09.05.2014. godine Zaključkom Agencije broj: 04-07-5-404/14, dok je I.L. zaposlenica Fonda za povratak BiH taj status dobila Zaključkom Agencije broj: 04-50-348-5/14 od 10.04.2014. godine.

¹³ Agencija je dana 10.03.2015. godine donijela Instrukciju o otklanjanju štetnih radnji učinjenih prema zaštićenom prijavitelju korupcije zbog prestanka radnog odnosa i to u predmetu D.B. koji je dobio otkaz ugovora o radu u Upravi za indirektno oporezivanje BiH.

u BiH u saradnji sa Centrom za odgovornu demokratiju „LUNA“. Na predmetnoj Konferenciji predstavnici Agencije su imali priliku upoznati se sa radom i iskustvima Nacionalne asocijacije zviždača/uzbunjivača SAD iz Washingtona (NWC – National Whistleblower Center) u radu sa zaštićenim prijaviteljima korupcije.

U smislu unaprijeđenja saradnje i komunikacije između Agencije i kantonalnih tužilaštava obzirom na obavezu obavještavanja Agencije o tužilačkim odlukama koje se odnose na predmete koje je Agencija dostavila, a zbog što efikasnijeg procesuiranja koruptivnih krivičnih djela, početkom oktobra 2015. godine Agencija je u saradnji sa USAID-om organizovala radni sastanak sa predstvincima tužilaštava iz Istočnog Sarajeva, Zenice, Tuzle i Doboja na temu „Jačanje kapaciteta pravosuđa u borbi protiv korupcije i razvoj mehanizama koordinacije i saradnje sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije“. Tom prilikom prezentirana su i dosadašnja iskustva Agencije u provedbi Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH, te su razmijenjena najbolja iskustva i prakse koje se referiraju na ovu oblast, a sve s ciljem daljnog unaprijeđenja mehanizama zaštite lica koja prijavljuju korupciju u institucijama u BiH.

Također, u okviru redovnih aktivnosti na promociji zaštite lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH, Agencija je u saradnji sa Centrom za društvena istraživanja „Analitika“ izradila promotivni materijal kako bi široj javnosti promovirala zaštitu lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH te je isti distribuiran prema ciljnim grupama na različitim forumima posvećenim prevenciji korupcije. Agencija je u skladu sa Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH i članom 24. Zakona o Agenciji koordinirala proces donošenja internih pravilnika za prijavljivanje korupcije i zaštitu prijavitelja korupcije u institucijama BiH. Prema prikupljenim podacima sve institucije BiH su donijele predmetne pravilnike i upoznale državne službenike i uposlenike sa mehanizmima internog prijavljivanja korupcije i zaštitom prijavitelja korupcije.

9. AKTIVNOSTI ODJELJENJA ZA SUKOB INTERESA/URED KOMISIJE ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA

Izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 16/02, 14/03, 12/04, 63/08, 18/12 i 87/13), a koje su stupile na snagu 19.11.2013. godine definisano je da se radi provođenja ovog Zakona osniva Komisija za odlučivanje o sukobu interesa. Za obavljanje stručnih, administrativnih i tehničkih poslova iz nadležnosti Komisije uspostavlja se Ured Komisije za odlučivanje o sukobu interesa pri Agenciji.

Prelaznim odredbama ustanovljena je obaveza Agencije da preuzme zaposlene iz Centralne izborne komisije BiH koji su do stupanja na snagu ovog Zakona obavljali poslove koji su stavljeni u nadležnost Komisije, te da ih rasporedi u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Agencije. Agencija i Centralna izborna komisija BiH su u aprilu 2014. godine potpisali Sporazum o preuzimanju zaposlenih, ali zbog odlaganja davanja saglasnosti na Pravilnik Agencije tek u avgustu 2015. godine stvorene su prepostavke za formalno-pravno preuzimanje zaposlenih iz Centralne izborne komisije BiH, koji su 01.09.2015. godine počeli raditi u Agenciji.

Odjeljenje za sukob interesa/Ured Komisije za odlučivanje o sukobu interesa u periodu od 01.09.2015. godine do 31.12.2015. godine uradilo je sljedeće:

Za potrebe Komisije za odlučivanje o sukobu interesa
Tri prijedloga mišljenja o tome da li neko djelovanje ili propust predstavlja kršenje odredbi Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH
34 nacrta odluka o nepokretanju postupka
Dva nacrta odluka o pokretanju postupka
Dva izjašnjenja
Tri rješenja po Zakonu o slobodi pristupa informacijama
Pet poziva za davanje izjava
15 obavijesti
100 zahtjeva za dostavljanje podataka neophodnih za provođenje istražnog postupka
Pripremljene su tri sjednice Komisije za odlučivanje o sukobu interesa na kojima je razmatrano ukupno 45 tačaka dnevnog reda.

Za potrebe Agencije
Dvije obavijesti
Dvije dostave akta na nadležno postupanje
Dva izjašnjenja

10. FINANSIRANJE POLITIČKIH PARTIJA

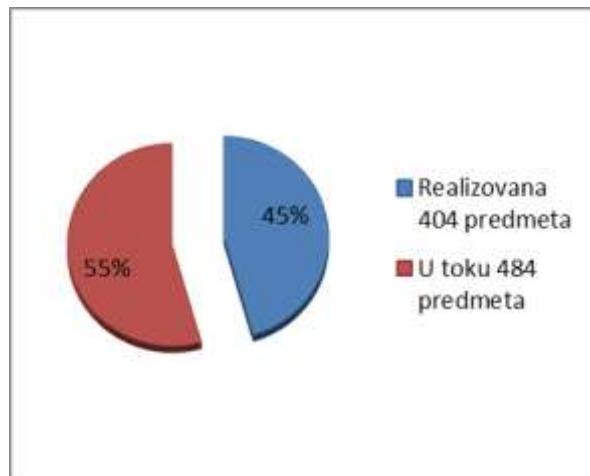
Postupajući u skladu sa članom 10. Zakona o Agenciji, Agencija je uputila Vijeću ministara BiH, inicijativu za formiranje Interresorne radne grupe zadužene za izradu Izmjena i dopuna Zakona o finansiranju političkih stranaka. Navedenom inicijativom, predloženo je da Vijeće ministara BiH donese Odluku o formiranju Interresorne radne grupe u čiji sastav bi ušli predstavnici Ministarstva pravde BiH, Centralne izborne komisije BIH, Ministarstva sigurnosti BiH, ove Agencije, a po potrebi i procjeni, predstavnici drugih institucija i nadležnih tijela u BiH, koji mogu dati kvalitetan doprinos u izradi Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansiranju političkih stranaka s ciljem usaglašavanja s GRECO preporukama.

Predstavnički dom Parlamentarne skupštine BiH na 11. sjednici, održanoj 13. maja 2015. godine, i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH na 4. sjednici, održanoj 18. maja 2015. godine, donijeli su Zaklučak o formiranju Interresorne radne grupe za izmjenu izbornog zakonodavstva BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 40/15 i 45/15) sa zadatkom da pripremi izmjene izbornog zakonodavstva BiH, te da prijedlog uputi domovima u parlamentarnu proceduru posredstvom ovlaštenog predлагаča. Na istim sjednicama oba doma usvojen je i Zaklučak kojim se Interresorna radna grupa zadužuje i za pripremu izmjena i dopuna Zakona o finansiranju političkih stranaka. Uvidom u sastav pomenute radne grupe konstatujemo da nije uvažen prijedlog aktivne pratičipacije i predstavnika Agencije u njenom radu.

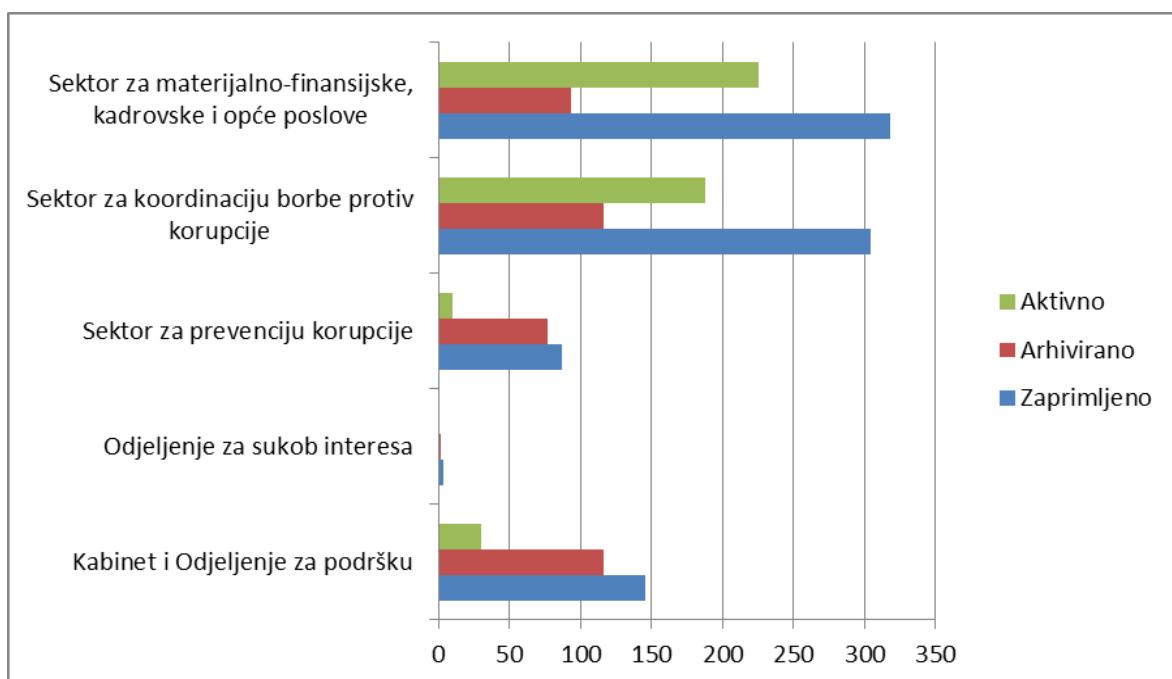
11. STRATEŠKO PLANIRANJE, IZVJEŠTAVANJE I ISTRAŽIVANJA

- Prikupljanje i analiziranje statističkih i drugih podataka

U periodu 01.01. - 31.12.2015. godine Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije je zaprimila ukupno 888 predmeta, od kojih su 404 predmeta završena i arhivirana, a 484 predmeta su u radu.

(A) Tabelarni pregled zaprimljenih predmeta po organizacionim jedinicama Agencije u periodu 01.01. - 31.12.2015. godine

- Strateško planiranje i izvještavanje

Agencija je u izvještajnom periodu izradila ili usvojila sljedeće strateške dokumente:

Strategija za borbu protiv korupcije 2015-2019. i Akcioni plan za provedbu Strategije

Strateški plan Agencije 2016-2018. godina

Program rada Agencije za 2016. godinu

Prijedlog Dokumenta okvirnog Budžeta za 2015-2016. godinu

Akcioni plan borbe protiv korupcije Agencije 2015-2016. godina

Plan integriteta Agencije

Smjernice za izradu planova za borbu protiv korupcije u institucijama BiH

Pregled međunarodnih organizacija i institucija koje daju preporuke iz oblasti borbe protiv korupcije

Izvještavanje i saradnja sa Direkcijom za evropske integracije (DEI)

Agencija vrši redovno izvještavanje DEI-a o ostvarenom napretku u izvještajnom periodu a u domenu prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv korupcije.

Izvještavanje i saradnja sa Komisijom za izbor i praćenje rada Agencije

Zakonom o Agenciji propisano je da će Agencija najmanje dva puta godišnje informisati Komisiju za izbor i praćenja rada Agencije o svom radu. S tim u vezi Agencija je u izvještajnom periodu Komisiji dostavila na razmatranje i informisanje sljedeće dokumente:

- Izvještaj o radu Agencije za 2014. godinu;
- Izvještaj o radu Agencije za period 1.1. - 30.9.2015. godine;
- Programa rada Agencije za 2016. godinu;
- Izvještaj o finansijskoj reviziji Agencije za 2014. godinu;
- Informacija o provedenim aktivnostima na izradi Nacrta Strategije za borbu protiv korupcije 2015. - 2019. i pratećeg Akcionog plana;
- Informacija o procesu koordinacije i donošenja planova borbe protiv korupcije u institucijama BiH;
- Informacija o procesu prevencije korupcije i donošenja planova integriteta u institucijama BiH;
- Izvještaj o provođenju Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH;
- Informacija o trenutnom statusu aktivnosti u pogledu provođenja GRECO- preporuka u BiH;
- Informacija o postupanju Agencije u vezi sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH;
- Informacija o aktuelnom stanju aktivnosti po pitanju donošenja planova integriteta.

ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

Izvještajni period, u odnosu na prethodni, karakteriše, prije svega, daljnje jačanje kapaciteta Agencije.

Proведен je Javni oglas za prijem jednog državnog službenika kao i preuzimanje državnih službenika i uposlenika iz Centralne izborne komisije BiH, a u skladu sa izmjenama i dopunama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije, koji je bilo neophodno izmjeniti obzirom na obaveze proistekle iz izmjena i dopuna Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH. Usklađivanje izmjena i dopuna Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Agencije sa načelima koje je propisalo VM BiH, obavezama Agencije na osnovu izmjena i dopuna Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH, te uzimajući u obzir obaveze koje je Agencija morala ispoštovati po preporukama Arhiva BiH, nije prihvaćeno od strane Vijeća ministara BiH.

Donesen je i niz podzakonskih akata za zakonito i uspješno funkcioniranje Agencije, te je izrađena i usvojena Komunikacijska strategija za period 2014-2019. godine, Plan integriteta, Plan borbe protiv korupcije, Strateški plan i Program rada Agencije.

Posebna pažnja u ovom izvještajnom periodu posvećena je realizaciji obaveza proisteklih iz Zakona o Agenciji, Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH, Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH, prioritetnih aktivnosti iz Strategije za borbu protiv korupcije 2015.-2019. i Akcionog plana za provedbu Strategije, te aktivnostima predviđenim Reformskom agendom za BiH 2015-2018., kao i GRECO preporukama.

U oblasti prevencije korupcije, prioritet je dat provedbi obuka u domenu jačanja institucionalnih kapaciteta institucija sa javnim ovlaštenjima u pogledu izrade planova integriteta i planova borbe protiv korupcije, etike u javnoj upravi, ali i dodatnoj edukaciji i poboljšanje profesionalnih kompetencija zaposlenih u Agenciji (train the trainers programme). U skladu sa Metodologijom i Smjernicama za izradu planova integriteta Agencija je koordinirala proces kreiranja i donošenja planova integriteta skoro u svim javnim institucijama na nivou BiH, te započela sa ovim procesom i na nivoima entiteta i Brčko distrikta BiH, kantonima i općinama.

Održano je niz seminara u institucijama na nivoima entiteta i kantona u cilju edukacije i ospozobljavanja državnih službenika ovih institucija za izradu planova integriteta i planova borbe protiv korupcije. U tu svrhu, a u cilju poboljšanja rada u ovoj oblasti, ostvarena je direktna saradnja sa međunarodnim i domaćim institucijama, te nevladinim organizacijama i predstavnicima akademске zajednice u BiH.

Uspostava uspješnog i prohodnog sistema prevencije i koordinacije borbe protiv korupcije, kao ključno opredjeljenje Agencije u domenu koordinacije, još uvjek nije u potpunosti realizirano. U tu svrhu, Agencija je, prema svim nivoima vlasti, uputila precizne smjernice i uputstva za realizaciju obaveza o formiranju tijela na svim nivoima za sprečavanje korupcije i izradu strateških dokumenata i akcionih planova za njihovu provedbu. S tim u vezi, Agencija je u izvještajnom periodu organizirala niz sastanaka sa predstavnicima vlada entiteta, Brčko distrikta BiH i kantona.

Pravovremeno je, i u skladu s Zakonom, postupano po zaprimljenim podnescima sa indicijama koruptivnog ponašanja, te, u skladu sa Zakonom o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH. Koordinirane su aktivnosti oko izrade *Pravilnika o internom prijavljivanju korupcije i zaštiti lica koja prijavljuju korupciju*, te *Uputstva za primjenu Zakona o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama Bosne i Hercegovine*.

Ostvarena je uspješna saradnja i koordinacija aktivnosti s institucijama na svim nivoima u BiH, koje su kroz Interresornu radnu grupu učestvovale na izradi Strategije za borbu protiv korupcije za period 2015-2019. godine, te pratećeg Akcionog plana za njeno provođenje. Saradnja sa institucijama vladinog i nevladinog sektora u BiH i međusobna koordinacija u borbi protiv korupcije, saradnja sa međunarodnim organizacijama, kao i sa sličnim agencijama i službama u regionu, uspješno je nastavljena i u ovom izvještajnom periodu.

Agencija je aktivnos učestvovala i u nastojanjima da se unaprijedi provedba Reformske agende, ali i efikasnost u otkrivanju i procesuiranju krivičnih djela korupcije kroz rad tijela i agencija za provedbu zakona i pravosuđa. S tim u vezi, kreiran je niz analitičkih dokumenata sa uputstvima i preporukama za poboljšanje rada policijskih agencija (integritet u sigurnosnom sektoru), te stručnih analiza i preporuka o poboljšanju rada pravosudnih institucija. Ovi projekti realizirani su uz stručnu i finansijsku pomoć i saradnju sa međunarodnim institucijama i donatorima u BiH (Deleagacija EU u BiH, USAID i dr.).

Odjeljenje/Ured za sukob interesa, koji je počeo funkcionirati pri Agenciji u izvještajnom periodu, a za potrebe Komisije za sukob interesa u institucijama vlasti BiH, nailazi na problem zaprimanja pristiglih prijava i službene korenspodencije. Problem prevazilazi nadležnosti Agencije, te je stoga ispred Agencije upućeno niz zahtjeva prema relevantnim institucijama za autentično tumačenje pojedinih odredbi izmjena i dopuna Zakona o sukobu interesa u institucijama vlasti BiH.

Obzirom na realizovano u izvještajnom periodu, na aktivnosti koje je neophodno uraditi u narednom periodu, sa fokusom na aktivnosti predviđene Strategijom i Akcionim planom za njenu provedbu za period 2015 -2019. godina a u cilju poboljšanja rada Agencije u domenu prevencije korupcije i koordinacije borbe protiv, te pozicioniranja Agencije kao centralne tačke oko koje će se formirati široki front vladinih institucija, nevladinih organizacija, obrazovnih, privatnih i raznih drugih organizacija i udruženja, predlažemo usvajanje sljedećih:

ZAKLJUČAKA

1. Usvaja se godišnji Izvještaj o radu Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije za 2015. godinu.
2. Daje se puna podrška dalnjim naporima Agencije za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u cilju prevencije korupcije i stvaranja sistema efikasne koordinacije korupcije u BiH.
3. Vijeće ministara BiH se obavezuje na aktivno učešće u provođenju aktivnosti predviđenih usvojenom Strategijom za borbu protiv korupcije za period 2015-2019. godina i Akcionim planom za njenu provedbu kao i na saradnju sa Agencijom.
4. Zadužuje se Agencija da sačini analizu Zakona o Agenciji i eventualno pripremi izmjene i dopune Zakona o Agenciji koje će uputiti u proceduru usvajanja posredstvom Komisije za izbor i praćenje rada Agencije.

ZAMJENICI DIREKTORA

mr. Dragan Slipac

Sreto Pekić

DIREKTOR

mr. Sead Lisak

ANNEX I

**Pregled statusa aktivnosti iz Akcionog plana za provođenje
Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019.**

STRATEŠKI CILJ 1

Uspostavljanje i jačanje institucionalnih kapaciteta i unaprjeđenje normativnog okvira za borbu protiv korupcije

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.1.1.	Pojedinačno utvrditi nivo vlasti gdje nisu određena tijela za sprečavanje korupcije u skladu sa Zakonom o Agenciji Vremenski rok: šest mjeseci po usvajanju Strategije	☒			Agencija je sačinila listu konkretnih nivoa vlasti gdje tijela za sprečavanje korupcije nisu određena a u cilju sagledavanja stanja i iniciranja njihovog formiranja.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.1.2.	Inicirati novu ili postojeću upravnu strukturu tijela za sprečavanje korupcije na nivoima vlasti gdje to nije učinjeno i dati preporuke za njihovo ustrojstvo Vremenski rok: devet mjeseci po usvajanju Strategije	☒			Agencija je dana 08.07.2015. godine uputila cirkularni dopis svim kantonalnim vladama u Federaciji BiH kojim inicira formiranje tijela za sprečavanje korupcije i održavanje radno-konsultativnih sastanaka (akt broj: 04-4-14-2-436-1/15). Tom prilikom Agencija je stavila na raspolaganje svoje profesionalne kapacitete a sve u cilju iznalaženja najboljih modaliteta formiranja tijela i njihovog efikasnog funkcionisanja. U sklopu inicijative koju je Agencija pokrenula prema kantonalnom nivou vlasti, predstavnici Agencije su, u cilju iniciranja nove ili postojeće upravne strukture tijela za sprečavanje korupcije na nivoima vlasti gdje to nije učinjeno bili u posjeti sljedećim vladama: - Kanton Sarajevo (27.04.2015.g.) - Brčko Distrikt BIH (02.06.2015.g.) - Posavski kanton (08.09.2015.g.) - Tuzlanski kanton (16.09.2015.g.) - Hercegbosanski kanton (16.09.2015.g.) - Srednjobosanski kanton (24.9.2015.g) - Unsko-sanski kanton (1.10.2015.g) - Zeničko-dobojski kanton (16.10.2015.g) - Bosansko-podrinjski kanton (20.10.2015.g) - Zapadno-hercegovački kanton (27.10.2015.g.) Dana 16.06.2015. godine, održan je Okrugli sto na temu: "Jačanje kapaciteta institucija Kantona Sarajevo u borbi protiv korupcije". Skup je organiziran u saradnji Kantona Sarajevo i Agencije, dok je logističku podršku pružio Projekat „Jačanje antikorupcijskih kapaciteta i mreža civilnih organizacija iz ove oblasti (PAK)“. Osnovni cilj ovog skupa bio je definiranje aktivnosti na uspostavi sistema za sprečavanje korupcije na nivou institucija Kantona Sarajevo. Agencija je kreirala preporuke za određivanje tijela za sprječavanje korupcije na svim nivoima vlasti i izrade strateških antikorupcijskih dokumenata u BiH. Pomenute preporuke su dostavljene svim nivoima vlasti u BiH (akt broj: 01-14-2-766-1/15 od 04.12.2015. godine) IPA servisni projekat „Podrška antikorupciji“ (PAK) je u saradnji s Agencijom održao niz

					Radionica za predstavnike entiteta, kantona i Brčko Distrikta: ➤ „Poticaj i usklađivanje uspostave antikorupcijskih tijela i pripreme strateških dokumenata u BD BiH i kantonima“ (14. i 15. oktobar 2015. godine); ➤ „Razmjena iskustava u praćenju sprovodenja strategija i akcionalih planova za borbu protiv korupcije u BiH i utvrđivanje potreba za unaprijeđenjem procesa“ (19.11.2015. godine); ➤ „Unaprijeđenje saradnje i koordinacije u borbi protiv korupcije u BiH (15. i 16. decembar 2015. godine); ➤ „Unaprijeđenje kapaciteta za praćenje sprovodenja strategija i akcionalih planova za borbu protiv korupcije u BiH“ (2. i 3. decembar 2015. godine).

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.1.3.	Odrediti tijela za sprečavanje korupcije u skladu sa zakonskim odredbama na onim nivoima vlasti gdje to nije učinjeno Vremenski rok: Druga godina po usvajanju Strategije			☒	Pregled statusa aktivnosti u vezi sa formiranjem tijela za sprečavanje korupcije: - Vlada FBiH imenovala <i>Koordinacioni tim za koordinaciju aktivnosti u vezi sa pripremom prijedloga Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019 (FBIH)</i> i <i>Akcionog plana za njeno provođenje</i>. - Vlada RS imenovala <i>Komisiju za provođenje Strategije za borbu protiv korupcije Republike Srbije</i>. - Vlada Kantona Sarajevo imenovala <i>Tim za monitoring i koordinaciju provođenja Akcionog plana za borbu protiv korupcije Vlade Kantona Sarajevo 2015.-2019.</i> - Vlada Srednjobosanskog kantona imenovala <i>Tim za spriječavanje korupcije</i>. - Vlada Unsko-sanskog kantona imenovala <i>radno tijelo Vlade Kantona za borbu protiv korupcije</i>.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.2.1.	Inicirati izradu pojedinačnih potreba tijela za sprečavanje korupcije u BiH u skladu sa njihovim nadležnostima Vremenski rok: šest mjeseci po usvajanju Strategije	☒			Agencija je uputila dopis entitetskim tijelima za sprečavanje korupcije kojim se traži definiranje potreba u skladu sa njihovim nadležnostima a s ciljem osiguranja podrške razvoju koordinacije borbe protiv korupcije i efikasne prevencije korupcije. (akti Agencije broj: 06-14-1-738-1/15 (VI) i 06-14-1-738-2/15 (VI) od 23.11.2015. godine.). Uvažavajući potrebe tijela za sprečavanje korupcije u BiH i važnost implementacije strateških dokumenata u oblasti borbe protiv korupcije u BiH, Agencija je kreirala načrt „Projekta podrške razvoju kapaciteta tijela za

				<i>sprečavanje korupcije i kreiranju strateških dokumenata u oblasti borbe protiv korupcije u BiH”, kako bi se obezbijedila adekvatna eksertska i tehnička podrška kroz projekte međunarodne pomoći u implementaciji pomenutih krucijalnih procesa. Nacrt pomenutog projekta Agencija je 23.12.2015. godine dostavila Delegaciji EU u BiH na daljnje usaglašavanje.</i>

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.2.3.	Osigurati administrativne, finansijske i institucionalne kapacitete tijela za sprečavanje korupcije u skladu sa njihovim nadležnostima Vremenski rok: druga godina po usvajanju Strategije			☒	Agencija je kreirala nacrt „Projekta podrške razvoju kapaciteta tijela za sprečavanje korupcije i kreiranju strateških dokumenata u oblasti borbe protiv korupcije u BiH”, kako bi se obezbijedila adekvatna međunarodna pomoć u implementaciji pomenutih krucijalnih procesa. Nacrt pomenutog projekta Agencija je 23.12.2015. godine dostavila Delegaciji EU u BiH na daljnje usaglašavanje. Također, Agencija će u narednom periodu organizovati donatorsku Konferenciju s ciljem osiguranja podrške specifičnim aktivnostima usmjerenim na jačanje kapaciteta na svim nivoima vlasti.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.3.1.	Inicirati procjenu potreba institucija sa anti-korupcijskim nadležnostima na svim nivoima u BiH Vremenski rok: šest mjeseci po usvajanju Strategije			☒	Agencija je sačinila 08.07.2015. godine listu institucija sa antikorupcijskim nadležnostima na svim nivoima vlasti u BiH, te shodno tome pristupit će iniciranju procjene potreba navedenih institucija.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.6.1.	Analizirati sposobljenost i informiranost državnih službenika zaposlenih u javnim institucijama u vezi sa prevencijom korupcije i koordinacijom borbe protiv korupcije Vremenski rok: prva godina po usvajanju Strategije			☒	Agenciji je odobrena aplikacija u okviru Mechanizma interventne podrške ReSPA 2015. Podrška je zatražena u cilju realizacije analize i sposobljenosti i informiranosti državnih službenika zaposlenih u javnim institucijama. Projekat je idejno razvijen od strane Agencije a odobren kroz IPA regionalne grantove od strane Regionalne škole za reformu javne uprave (ReSPA) i očekuje se njegova implementacija u skladu sa predviđenom vremenskom dinamikom.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.6.2.	Na osnovu analize izraditi harmonizirane planove i programe za obuke za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u svim javnim institucijama u BiH. Vremenski rok: druga godina po usvajanju Strategije	☒			Agencija je izradila standardizirani plan i program obuke za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u svim javnim institucijama u BiH i dostavila isti Agenciji za državnu službu BiH. Agencija je predložila Agenciji za državnu službu BiH idejno rješenje plana i programa obuke za sljedeće teme: - Prevencija korupcije u BiH; - Koordinacija borbe protiv korupcije u BiH;

					- Sukob interesa u institucijama vlasti BiH; - Zaštita lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH; - Planovi integriteta (izrada i implementacija); - Planovi borbe protiv korupcije (izrada i implementacija).

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.6.3.	Kontinuirano provoditi obuke u skladu sa harmoniziranim planovima i programima za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije u svim javnim institucijama u BiH Vremenski rok: kontinuirano nakon izrade planova i programa			☒	Agencije je realizirala inicijalnu obuku za predstavnike institucija Kantona Sarajevo (obuka kontakt tački). Obuka je održana u cilju efikasnog provođenja koordiniranih politika prevencije korupcije, davanja podrške razvoju sistema za borbu protiv korupcije i provedbi strateških antikorupcijskih dokumenata u BiH. Ovom obukom je otpočeo proces edukacija u svim javnim institucijama u BiH.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.9.1.	Izraditi procjenu potrebnih sredstava za provođenje strategija i akcionih planova za borbu protiv korupcije na svim nivoima u BiH Vremenski rok: prva godina po usvajanju Strategije			☒	Agencije izradila procjenu sredstava potrebnih za provođenje obaveza iz Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019. i Akcionog plana za njenu provedbu koje se odnose na aktivnosti u kojima se Agencija pojavljuje kao neposredni implementator.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.9.2.	U skladu s procjenom planirati sredstva u budžetima svih tijela za sprečavanje korupcije i institucija koje imaju obaveze iz strategija i akcionih planova Vremenski rok: prva godina po usvajanju Strategije			☒	Agencija je okviru redovnog godišnjeg budžetskog planiranja projicirala i sredstva potrebna za provođenje obaveza iz Strategije za borbu protiv korupcije 2015-2019. i Akcionog plana za njenu provedbu koje se odnose na aktivnosti u kojima se Agencija pojavljuje kao neposredni implementator.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.10.1.	Analizirati normativni okvir za borbu protiv korupcije na svim nivoima u BiH, s ciljem unaprijeđenja saradnje i koordinacije između pravosudnih organa i organa za provođenje zakona, posebno u vezi preporuka relevantnih međunarodnih institucija Vremenski rok: Prva godina po usvajanju Strategije			☒	U junu 2015. godine, Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije (APIK) potpisala je sa Visokim sudskim i tužilačkim vijećem (VSTV) i USAID-om, putem Projekta pravosuđa u BiH (USAID Justice Project in BiH), Memorandum o razumijevanju i saradnji na jačanju kapaciteta pravosuđa za borbu protiv korupcije, kao jednog od prioriteta Bosne i Hercegovine koji proizilaze iz preporuka Strukturiranog dijaloga između Evropske unije i BiH o pravosuđu i vladavini prava i Strategije za borbu protiv korupcije u BiH (2015.-2019.). Predmetna saradnja se, između ostalog, odnosi na: 1) pripremu i implementaciju strateških dokumenata, 2) praćenje primjene propisa i davanje mišljenja o njihovom unaprijeđenju, 3) prikupljanje, analizu i razmjeru statističkih

					podataka, 4) istraživanje i dijagnostičke studije - iz oblasti prevencije korupcije i borbe protiv korupcije, te 5) jačanje kapaciteta tužilaštava za borbu protiv korupcije i unaprijeđenje njihovih etičkih standarda.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.11.2.	Analizirati i predložiti unapređenje postojećeg pravnog okvira kojim se osigurava efikasno provođenje nadležnosti APIK-a Vremenski rok: Druga godina po usvajanju Strategije			☒	Upućena inicijativa prema Vijeću ministara BiH da u Program rada Vijeća ministara BiH za 2016. godinu budu uvrštene izmjene tri zakonska rješenja: - Zakon o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije ("Službeni glasnik BiH" br.: 103/09 i 58/13); - Zakon o zaštiti lica koja prijavljuju korupciju u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH" br.: 100/13); - Zakon o državnoj službi u institucijama BiH ("Službeni glasnik BiH", br.: 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 i 40/12) u domenu imovinskih izjava.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.13.1.	Identificirati relevantne međunarodne organizacije i institucije koje daju preporuke iz oblasti borbe protiv korupcije Vremenski rok: šest mjeseci po usvajanju Strategije	☒			Sačinjen je pregled međunarodnih organizacija i institucija koje daju preporuke iz oblasti borbe protiv korupcije i isti je objavljen na službenoj web stranici Agencije dana 02.11.2015. godine.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
1.13.2.	Kontinuirano pratiti i provoditi preporuke relevantnih međunarodnih organizacija i institucija za borbu protiv korupcije Vremenski rok: kontinuirano			☒	- Agencija aktivno participira u procesu pripreme četvrtog kruga evaluacije Grupe zemalja Europe protiv korupcije (GRECO) za Bosnu i Hercegovinu na temu "Suzbijanje korupcije među članovima parlamenta, sudsima i tužiteljima". - U okviru Radne grupe koju je imenovalo Vijeće ministara BiH ¹⁴ , Agencija je aktivno uestvovala u izradi Izvještaja o procjeni provedbe Konvencije UN-a u Bosni i Hercegovini. Vijeće ministara BiH je na 20. sjednici, održanoj 25.08.2015. godine usvojilo Informaciju u vezi revizije implementacije Konvencije UN-a za borbu protiv korupcije u BiH, te je jedan od zaključaka da se nadležne institucije u BiH obavezuju da pristupe aktivnostima na ispunjavanju Preporuka iz Izvršnog sažetka Izvještaja a u cilju potpune implementacije Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije.

¹⁴ Vijeće ministara je imenovalo Radnu grupu za izradu Izvještaja o samoprocjeni provedbe Konvencije Ujedinjenih naroda protiv korupcije (UNCAC) u Bosni i Hercegovini.

STRATEŠKI CILJ 2

Razvijanje, promoviranje i provodenje preventivne antikorupcijske aktivnosti u javnom i privatnom sektoru

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
2.1.5.	Pratiti realizaciju zakona o slobodi pristupa informacijama na svim nivoima u BiH, izvještavati javnost i institucije o tome, i unaprijediti njihovo provođenje Vremenski rok: kontinuirano			☒	Institucije koje su Agenciji dostavile izvještaj o primjeni Zakona o slobodi pristupa informacijama u BiH u 2015. godini i to sa aspekta implementacije Strategije za borbu protiv korupcije: • Kancelarija za razmatranje žalbi; • Ministarstvo spoljne trgovine i ekonomskih odnosa BiH; • Kancelarija za veterinarstvo BiH; • Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja; • Kancelarija za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju BiH; • Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
2.1.6.	Podsticati i unaprijediti proaktivnu transparentnost u radu javnih institucija u BiH u skladu sa standardima Partnerstva za otvorenu vlast (Open Government Partnership) Vremenski rok: kontinuirano			☒	Agencija je kao pridružena institucija u Međuinstitucionalnoj grupi uzela učešće u aktivnostima radne grupe za komunikacije i upravljanje znanjem u okviru GIZ-a. Izvršena je analiza i sačinjena lista sa standardnim informacijama/ dokumentima, koje trebaju biti na web stranicama institucija u dokumentu „Pravo javnosti da zna-transparentnost u javnoj upravi“ Započeta je i aktivnost podsticanja i unaprijeđenja proaktivne transparentnosti u radu javnih institucija u BiH u skladu sa standardima Partnerstva za otvorenu vlast (Open Government Partnership). Sačinjen je prijedlog mjera za razradu i diskusiju Akcionog plana BiH u okviru Partnerstva za otvorenu vlast (OGP). Agencija je predložila mjeru u okviru Akcionog plana OGP: „Monitoring usvajanja i implementacije planova integriteta i jačanje kapaciteta vlasti za monitoring implementacije odredbi o planovima integriteta“, koja će se u narednom periodu implementirati nakon usvajanja Akcionog plana BiH u okviru Partnerstva za otvorenu vlast.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
2.6.2.	Provoditi harmonizirane obuke za stručno usavršavanje uposlenika u javnim institucijama u BiH, s ciljem razvijanja kulture integriteta i etičnosti Vremenski rok: kontinuirano			☒	Agencija je uputila inicijativu ADS BIH i predložila obuke na četiri teme od kojih je jedna i „Planovi integriteta, izrada i implementacija“, kako bi državni službenici bili upoznati s ovom tematikom. Potpisan je i Memorandum o razumijevanju između Agencije i Društva za međunarodnu saradnju Savezne Republike Njemačke (GIZ) dana 07.09.2015. godine, a u cilju saradnje Agencije i GIZ-ovog Programa jačanje institucija u BiH. U okviru predmetne saradnje inicirana je zajednička provedba aktivnosti 2.6.2. On line kurs iz etike u javnom sektoru na web stranici Agencije uspješno je završilo 2606 polaznika zaključno s 31.12.2015. godine.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
2.7.1.	Kreirati harmonizirane smjernice za izradu planova za borbu protiv korupcije za javne institucije u BiH Vremenski rok: prva godina po usvajanju Strategije	☒			Agencija je izradila i usvojila Smjernice za izradu planova za borbu protiv korupcije u institucijama sa javnim ovlaštenjima Bosne i Hercegovine (datum usvajanja smjernica 13.10.2015. godine). Agencija je uputila cirkularnu obavijest institucijama sa javnim ovlaštenjima BiH o usvajanju pomenutih smjernica (akt broj: 04-3-07-3-646/15 od 30.10.2015. godine). Smjernice su dostupne na internet stranici Agencije: www.apik.ba U skladu sa novim Smjernicama Agencija je zaključno sa danom 31.12.2015. godine koordinirala proces prilagođavanja postojećih planova za borbu protiv korupcije u sedam institucija, dala je pet mišljenja a dvije institucije su usvojile inovirani plan za borbu protiv korupcije.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
2.14.1.	Provesti anketu upoznatosti članova zakonodavnih tijela u BiH sa međunarodnim obavezama i antikorupcijskim standardima na planu sprečavanje korupcije Vremenski rok: Druga godina po usvajanju Strategije			☒	Agencija kao partnerska institucija UNDP-ovog Projekta „Jačanje kapaciteta zakonodavnih tijela i institucija nadležnih za borbu protiv korupcije u BiH“ aktivno participira u provedbi projektnih aktivnosti. U skladu sa planiranim dinamikom definirano je da se u trećoj sedmici januara 2016. godine realizira sastanak sa Komisijom za izbor i praćenje rada Agencije u kontekstu prezentacije Projekta i njegovih predstojećih aktivnosti posebno u vezi sa konceptom GOPAC-a (Grupa parlamentaraca u borbi protiv korupcije).
Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
2.14.2.	Provoditi obuke članova zakonodavnih tijela u BiH u vezi sa međunarodnim obavezama i antikorupcijskim standardima na planu sprečavanja korupcije Vremenski rok: Kontinuirano nakon druge godine od usvajanja Strategije			☒	U okviru Projekta „Jačanje kapaciteta zakonodavnih tijela i institucija nadležnih za borbu protiv korupcije u BiH“ planirana je realizacija jedne GOPAC Konferencije za Parlament BiH u 2016. godini.

STRATEŠKI CILJ 3					
Unaprjeđenje djelotvornosti i efikasnosti pravosudnih institucija i organa za provođenje zakona u oblasti borbe protiv korupcije					
Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
3.1.1.	Jačati svijest državnih službenika putem harmoniziranih obuka u vezi sa obavezama za postupanje po prijavama za korupciju i zaštitu lica koja prijavljuju korupciju Vremenski rok: kontinuirano			☒	Agencija je predložila ADS BIH realizaciju obuka na četiri teme od kojih je jedna i zaštita prijavitelja korupcije.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
3.1.2.	Uspostaviti online sisteme i telefonske linije za prijavljivanje korupcije u svim institucijama izvršne vlasti u BiH Vremenski rok: Druga godina po usvajanju Strategije	☒		☒	Kroz projekat podrške jačanje kapaciteta Agencije, Razvojni program Ujedinjenih nacija (UNDP) je finansijski podržao razvoj i uspostavu elektronske baze podataka i prateće aplikacije. Predmetna baza sastoji se od četiri modula od kojih su prva dva modula posvećena prijavama korupcije i zaštiti prijavitelja korupcije.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
3.1.3.	Utvrđiti metodologiju za harmonizirano vođenje evidencija prijava, obradu i analizu statističkih podataka o prijavama sa indicijama korupcije u BiH Vremenski rok: Prva godina po usvajanju Strategije			☒	U svrhu unaprjeđenja postupanja u vezi s prijavama korupcije, Agencija je u saradnji sa UNDP-om u BiH pristupila Projektu izrade <i>Baze podataka i softvera za prijavu korupcije i zaštitu prijavitelja korupcije</i> . Predmetna baza i prateća aplikacija su razvijene, dok je okončanje ove aktivnosti planirano zaključno sa testnom fazom primjene aplikacije u prvom kvartalu 2016. godine. Agencija je inicirala i izradu Pravilnika o postupanju po zaprimljenim podnescima sa indicijama koruptivnog ponašanja. S tim u vezi, Agencija je početkom decembra 2015. godine imenovala radnu grupu za izradu Pravilnika o postupanju po zaprimljenim podnescima sa indicijama koruptivnog ponašanja, a koji će biti urnek za ostale institucije i koji će doprinijeti jačanju sistema u procesuiranju koruptivnih krivičnih dijela. Trenutno je Pravilnik u fazi konsultacija sa relevantnim tijelima i partnerskim institucijama – Projekat pravosuđa (USAID).

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
3.1.4.	Periodično obrađivati statističke podatke o prijavama korupcije u BiH po utvrđenoj metodologiji i analize tih podataka učiniti dostupne javnosti Vremenski rok: kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije			☒	Obrada se vrši periodično, informacije o nalazima su dostupne javnosti putem web stranica i medija Pojedinačne aktivnosti: Obrada predmeta se vrši periodično i rezultati nalazi su objavljeni u kvartalnim i godišnjim izvještajima o radu Agencije.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
3.2.2	Kontinuirano promovirati online sisteme i telefonske linije za prijavljivanje korupcije i mehanizme zaštite prijavitelja korupcije Vremenski rok: kontinuirano			☒	Agencija je u saradnji sa Centrom za društvena istraživanja „Analitika“ izradila promotivne flajere i promotivni materijal kako bi široj javnosti promovirala zaštitu prijavitelja korupcije, telefonsku liniju za prijavu korupcije (080054321) i koji su distribuirani prema ciljnim grupama.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
3.2.3.	Dosljedno primjenjivati i dodatno unaprijediti postojeće mehanizme zaštite prijavitelja korupcije Vremenski rok: kontinuirano			☒	U Brčko Distriktu BiH kao i Federaciji BiH je u statusu nacrta Zakon o zaštiti prijavitelja korupcije, dok postoje preliminarne najave izrade nacrta ovog zakona i u Republici Srpskoj.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
3.4.1.	Definirati osnove i procedure za proaktivno postupanje u otkrivanju korupcije i razmjenu informacija između organa za provođenje zakona u vezi sa indicijama koruptivnog ponašanja Vremenski rok: Prva godina po usvajanju Strategije			☒	U junu 2015. godine, Agencija je potpisala sa Visokim sudskim i tužilačkim vijećem (VSTV) i USAID-om, putem Projekta pravosuđa u BiH (USAID Justice Project in BiH), Memorandum o razumijevanju i saradnji na jačanju kapaciteta pravosuđa za borbu protiv korupcije. Predmetna saradnja se, između ostalog, odnosi na: 1) pripremu i implementaciju strateških dokumenata, 2) praćenje primjene propisa i davanje mišljenja o njihovom unaprijeđenju, 3) prikupljanje, analizu i razmjenu statističkih podataka, 4) istraživanje i dijagnostičke studije - iz oblasti prevencije korupcije i borbe protiv korupcije, te 5) jačanje kapaciteta tužilaštava za borbu protiv korupcije i unaprijeđenje njihovih etičkih standarda.

STRATEŠKI CILJ 4

Podizanje javne svijesti i promoviranje potrebe za učestvovanjem cjelokupnog društva u borbi protiv korupcije

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
4.3.1.	Analizirati postojeće mehanizme za prijavljivanje korupcije u BiH s ciljem utvrđivanja mogućnosti za unaprjeđenje povjerljivosti postupanja po prijavama Vremenski rok: Prva godina po usvajanju Strategije			☒	U oktobru 2015. godine Agencija je zajedno sa USAID-ovim Projektom pravosuđa u BiH organizovala radni sastanak sa partnerskim tužilaštima na temu „Jačanje kapaciteta pravosuđa u borbi protiv korupcije i razvoj mehanizama koordinacije i saradnje sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije“. Na ovom sastanku razmatrani su koraci za daljnju saradnju kroz izradu Planova integriteta i prijave koruptivnih krivičnih djela. Zaključci sa ovog radnog sastanka su da će VSTV u saradnji sa Agencijom razviti smjernice za izradu i provođenje planova integriteta za sudove i tužilaštva dok će podršku u ovim aktivnostima davati USAID.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
4.3.2.	Poboljšati procedure za postupanje po prijavama korupcije u pogledu povjerljivosti informacija koje su dobivene, s posebnim osvrtom na zaštitu prijavitelja Vremenski rok: Prva godina po usvajanju Strategije			☒	Početkom oktobra 2015. godine Agencija je zajedno sa USAID-ovim Projektom pravosuđa u BiH organizovala radni sastanak sa partnerskim tužilaštima na temu „Jačanje kapaciteta pravosuđa u borbi protiv korupcije i razvoj mehanizama koordinacije i saradnje sa Agencijom za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije“. Na ovom sastanku razmatrani su koraci za daljnju saradnju kroz izradu Planova integriteta i prijave koruptivnih krivičnih djela s ciljem provođenja specifičnih mjera definiranih Strategijom za borbu protiv korupcije 2015.-2019. i pratećim Akcionim planom za njenu provedbu. Zaključci sa ovog radnog sastanka su da će VSTV u saradnji sa Agencijom razviti smjernice za izradu i provođenje planova integriteta za sudove i tužilaštva dok će podršku u ovim aktivnostima davati USAID-ov Projekt pravosuđa u BiH. U tom smislu, Agencija je

					preuzeala obavezu da izradi Pravilnik o postupanju po zaprimljenim podnescima sa indicijama koruptivnog ponašanja. Također, kao jedan od zaključaka je i to da će biti potrebno unaprijediti metode otkrivanja koruptivnih krivičnih djela kroz stvaranje i jačanje efikasnih mehanizama i tehnika za proaktivni pristup tom procesu u skladu sa Strategijom. Kao posljednji zaključak navodi se da je potrebno unaprijediti saradnju i komunikaciju između Agencije i postupajućih tužilaštava u smislu obavljanja Agencije o relevantnim tužilačkim odlukama u vezi sa proslijeđenim predmetima, a sve u cilju pospješivanja efikasnosti u procesuiranju koruptivnih krivičnih djela. Također, u novom Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji Agencije, a koji je usvojilo Vijeće ministara BiH, predviđena je pozicija stručnog savjetnika za zaštitu lica koja prijavljuju korupciju što će doprinijeti jačem razvoju sistema zaštite ove kategorije lica.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
4.4.3.	Vršiti kontinuiranu obuku s ciljem promocije tzv. aktivne transparentnosti u javnim institucijama Vremenski rok: kontinuirano			☒	Potpisan Memorandum o razumijevanju između Agencije i Društva za međunarodnu saradnju Savezne Republike Njemačke (GIZ) dana 07.09.2015. godine. Konceptualno, saradnja između Agencije i GIZ-a biti će posvećena promociji aktivne transparentnosti u radu javnih institucija.
Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
4.5.2.	Institucionalizirati saradnju akademske zajednice, udruženja intelektualaca i asocijaciju nezavisnih intelektualaca sa tijelima za sprečavanje korupcije i institucijama sa antikorupcijskim nadležnostima Kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije			☒	Tim za monitoring i koordinaciju provođenja Akcionog plana za borbu protiv korupcije Vlade Kantona Sarajevo 2015.-2019. je potpisao memorandum o saradnji s Fakultetom za kriminalistiku, kriminologiju i sigurnosne studije u partnerstvu sa Agencijom. S tim u vezi, kao jedna od prvih aktivnosti u okviru ovog memoranduzma biti će i organizacija edukacija kontakt tački u institucijama Kantona Sarajevo a u kontekstu uspostave efikasne koordinacije borbe protiv korupcije. Pomenute edukacije biti će realizirane u prostorima Fakultetu uz aktivnu participaciju u akademske zajednice u izvođenju ovih edukacija. Prva edukacija biti će realizirana 29.01.2016.godine.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
4.9.1.	U saradnji sa nadležnim institucijama organizirati obuke i edukaciju privrednih komora i privrednih društava na temu borbe protiv korupcije Vremenski rok: kontinuirano			☒	Agencija je prema Vanjsko trgovinskoj komori BiHinicirala proces uspostave sistemske saradnje s ciljem realizacije ove specifične mjeru. Prve aktivnosti planirane su u februaru 2016. godine.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
4.11.1.	Identificirati oblasti u borbi protiv korupcije u kojim je tijelima za sprečavanje korupcije i institucijama sa antikorupcijskim nadležnostima potrebna stručna pomoć i podrška Vremenski rok: kontinuirano poslije prve godine po usvajanju Strategije			☒	IPA servisni projekat „Podrška antikorupciji“ (PAK) je u saradnji s Agencijom održao Radionice: ➤ <i>Identifikacija posebnih načina za saradnju i koordinaciju između antikorupcijskih tijela i institucija OCD u BiH</i> (24.04.2015. godine); ➤ <i>„Specifični načini za saradnju i koordinaciju između antikorupcijskih tijela i institucija i organizacija civilnog društva u BiH“</i> (14 i 15 maj 2015. godine).

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
4.14.1.	Provesti istraživanje o pogledima mlađih na korupciju, s ciljem utvrđivanja osnova za izradu harmoniziranih programa etike i integriteta Vremenski rok: prva godina po usvajanju strategije			☒	Univerzitet "ITC-Interlogos centar" izradio je studiju „Korupcija u visokom obrazovanju: fikcija ili stvarnost?“ Projekt „Obrazovanje protiv korupcije“. Univerzitet "ITC-Interlogos centar" u Kiseljaku, održao je uz finansijsku podršku Europske unije niz seminara na temu „Borba protiv korupcije u visokom obrazovanju“, a u direktnoj saradnji s Agencijom. Akcentirana su bitna pitanja u vezi sa politikom prevencije i suzbijanja koruptivnog ponašanja uz fokus na etičko postupanje i ponašanje profesora i studenata. Predavači su, u svojim izlaganjima naglasak stavili na sljedeće oblasti antikorupcije: • Otvoreno o korupciji u vlastitim redovima; • Antikorupcijski programi za jačanje integriteta visokoškolskih ustanova; • Razvoj programa za identificiranje slabosti u organizaciji i razvoj mjera za smanjenje rizika od korupcije; • Doprinos nauke razvoju društva; U okviru ovoga projekta, a kroz četiri radionice, Radna grupa je izradila i usvojila „Strategiju javnog komuniciranja za jačanje integriteta obrazovnih institucija u borbi protiv korupcije u visokom obrazovanju“. Usvajanjem ove strategije, po prvi put je uspostavljena saradnja između javnog i privatnog sektora kao i međuinsticinalna saradnja. Ova strategija je dobila veliku podršku visokoškolskih institucija (javnih, privatnih i drugih subjekata). Projekt „Kurikulum za transparentnost, kurikulum za odgovornost!“ Udruženje Centar za razvoj medija i analize (CRMA), Udruženje INFOHOUSE i Omladinski komunikativni centar implementatori su projekta pod nazivom „Kurikulum za transparentnost, kurikulum za odgovornost!“ u čijoj realizaciji su aktivno učestvovali i predstavnici Agencije. Fokus djelovanja ovoga projekta su sljedeće aktivnosti: ➤ Provedba procjene o potrebama i mogućnostima za uvođenje obrazovanja iz

					oblasti antikorupcije u osnovne, srednje škole i fakultete; ➤ Izrada pravnih akata neophodnih za kreiranje infrastrukture za obuku; ➤ Izrada trening programa obuke o etici i antikorupciji u obrazovnim institucijama; ➤ Konferencije, javne diskusije, saradnja sa školama, ministarstvima i pedagoškim zavodima; ➤ Izrada priručnika za školske sate, dizajn i štampanje priručnika i drugih materijala potrebnih za školski sat ➤ Trening trenera i trening nastavnog osoblja; ➤ Uključivanje etike i antikorupcije u nastavne planove i programe obrazovnih institucija u BiH; ➤ Snimanje i emitiranje edukativnog sadržaja za djecu i mlade na temu etike i borbe protiv korupcije.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
4.14.2.	Izraditi harmonizirane programe etike i integriteta u sve obrazovne institucije u BiH, s ciljem jačanja moralnih vrijednosti društva Vremenski rok: prva godina po usvajanju strategije	☒			U okviru Projekta „Obrazovanje protiv korupcije“ izrađeni su sljedeći dokumenti: -<i>Program za izgradnju integriteta visokoškolskih ustanova</i> koji je rezultirao potpisivanjem Izjave o integritetu pet visokoškolskih ustanova. -<i>Priručnici i kurikulumi za obrazovanje o etici i antikorupciju za osnovne i srednje škole te univerzitete</i>, nastali su u okviru projekta 'Kurikulum za transparentnost, kurikulum za odgovornost'. Priručnici i kurikulumi se koriste u okviru pilot časova u školama širom BiH kao dio antikorupcijskog obrazovanja u okviru školskih nastavnih planova i programa. Tim eksperata pripremio je četiri Kurikulum: -<i>Kurikulum za osnovne škole od I do IV razreda</i>, -<i>Kurikulum za osnovne škole od V do IX razreda</i>, -<i>Kurikulum za srednje škole i univerzitete</i>. Također je održan trening za učitelje i nastavnike koji će implementirati pilot časove iz etike i anti-korupcije. Kurikulumi su rezultat zajedničkog istraživanja Udruženja INFOHOUSE iz Sarajeva i Omladinskog komunikativnog centra iz Banjaluke koje je provedeno u okviru projekta „Kurikulum za transparentnost, kurikulum za odgovornost“ i finansirano od strane Delegacije EU u BiH.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
4.14.4.	Uspostaviti saradnju sa javnim emiterima u BiH na planu emitiranja programa iz oblasti etike i integriteta, s ciljem jačanja moralnih vrijednosti Vremenski rok: prva godina po usvajanju strategije	☒			Od 09. oktobra 2015. godine u terminu od 09:20 sati na BHT1 počelo je emitovanje obrazovnog serijala pod nazivom 'Bez veze' koji će se baviti antikorupcijskim obrazovanjem mladih na području Bosne i Hercegovine. Serijal je sniman u osnovnim i srednjim školama u Mostaru, Sarajevu i Banjaluci i ponudit će razmišljanje učenika o temi korupcije, njenoj definiciji i najčešćim pojavnim oblicima. Serijal se sastoji od 22. epizode u prosječnom trajanju od sedam minuta u kojima se djeci uzrasta 6-10, 10-16 i iznad 16 godina putem većeg broja iskaza učenika i mini strip priča objašnjavaju različite koruptivne radnje prisutne u stvarnom životu.

STRATEŠKI CILJ 5

Uspostavljanje efikasnih mehanizama za koordinaciju borbe protiv korupcije, te praćenje i evaluacija provođenja

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
5.1.1.	Svaki nivo vlasti će razviti politike borbe protiv korupcije u skladu sa općim principima Strategije Vremenski rok: prva godina po usvajanju strategije			☒	U sklopu inicijative koju je Agencija pokrenula prema kantonalnom nivou vlasti, predstavnici Agencije su, u cilju iniciranja donošenja vlastitih strateških antikorupcijskih dokumenata koji će biti u skladu sa principima Strategije za borbu protiv korupcije 2015.-2019. i Akcionim planom, bili u posjeti sljedećim vladama: - Kanton Sarajevo (27.04.2015.g.) - Brčko distrikt BiH (02.06.2015.g) - Posavski kanton (08.09.2015.g.) - Tuzlanski kanton (16.09.2015.g.) - Hercegbosanski kanton (16.09.2015.g.) - Srednjobosanski kanton (24.9.2015.g.) - Unsko-sanski kanton (1.10.2015.g) - Zeničko-dobojski kanton (16.10.2015.g) - Bosansko-podrinjski kanton (20.10.2015.g) - Zapadno-hercegovački kanton(27.10.2015.g.) - Vlada FBiH (sastanak sa radnom grupom za izradu Strategije za borbu protiv korupcije FBiH i Akcionog plana za provođenje Strategije 23.11.2015.g.. Prilikom predhodno navedenih posjeta dogovoreno je da će Agencija, u skladu sa svojim nadležnostima i kapacitetima, osigurati stručno-savjetodavnu podršku i pomoći svim nivoima vlasti u procesu izrade strateških antikorupcijskih dokumenata. IPA servisni projekat „Podrška antikorupciji“ (PAK) je u saradnji s Agencijom održao niz Radionica za predstavnike entiteta, kantona i Brčko Distrikta: ➤ „Poticaj i usklađivanje uspostave antikorupcijskih tijela i pripreme strateških dokumenata u BD BiH i kantonima“ (14. i 15. oktobar 2015. godine); ➤ „Razmjena iskustava u praćenju sprovodenja strategija i akcionih planova za borbu protiv korupcije u BiH i utvrđivanje potreba za unaprjeđenjem tog procesa“(19.11.2015. godine); ➤ „Unaprjeđenje saradnje i koordinacije u borbi protiv korupcije u BiH (15. i 16. decembar 2015. godine);

					➤ „Unaprijedenje kapaciteta za praćenje sprovodenja strategija i akcionalih planova za borbu protiv korupcije u BiH“ (2 i 3 decembar 2015. godine) Po pitanju kreiranja strateških dokumenata u oblasti korupcije zaključno s 31.12.2015. godine presjek stanja je slijedeći: - Strategija za borbu protiv korupcije 2015-2019. i Akcioni plan za njenu provedbu. - Strategija za borbu protiv korupcije u Republici Srpskoj za period od 2013. do 2017. - Vlada Kantona Sarajevo je na 19. sjednici održanoj 15.10.2015. godine usvojila Akcioni plan za borbu protiv korupcije Vlade Kantona Sarajevo 2015-2019. Vlada Hercegbosanskog kantona je kreirala Nacrt Strategije za borbu protiv korupcije i dostavila Agenciji na mišljenje.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
5.2.2.	Jačanje stručnosti kroz organiziranje zajedničkih obuka sa predstavnicima institucija za sprečavanje korupcije Vremenski rok: kontinuirano			☒	Organizirana je zajednička obuka Agencije i Tima za monitoring i koordinaciju provođenja Akcionog plana za borbu protiv korupcije Vlade Kantona Sarajevo 2015.-2019. za kontakt tačke institucija Kantona Sarajevo. Zajednička obuka je održana u cilju efikasnog provođenja koordiniranih politika prevencije korupcije, davanja podrške razvoju sistema za borbu protiv korupcije i provebi strateških antikorupcijskih dokumenata u BiH. Ovom obukom je otpočeo proces zajedničkih obuka sa predstavnicima institucija za sprečavanje korupcije na svim nivoima vlasti.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
5.3.1.	Izraditi standardizirane smjernice za prikupljanje i obradu podataka u vezi sa provođenjem strateških antikorupcijskih programa Vremenski rok: prva godina po usvajanju strategije			☒	Agencija je pristupila izradi standardiziranih smjernica za prikupljanje i obradu podataka u vezi sa provođenjem strateških antikorupcijskih programa (smjernice su u nacrtu).

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
5.5.1.	Izvještavanje i dostavljanja podataka APIK-u o godišnjem provođenju aktivnosti iz Akcionog plana Vremenski rok: kontinuirano poslije prve godina po usvajanju strategije			☒	Agencija nastoji napraviti iskorak u pogledu efikasnijeg i harmoniziranog sistema izvještavanja o provedbi aktivnosti iz strateških antikorupcijskih dokumenata kroz razvoj „smart aplikacije“. Agencija posjeduje pilot verziju pomenute aplikacije koja je još u testnoj fazi i koju je neophodno prilagoditi potrebama kako implementatora aktivnosti tako i tijela koja vrše nadzor nad provođenjem strateških antikorupcijskih dokumenata. Ovim idejnim rješenjem nastoji se sistem izvještavanja učiniti efikasnijim a ujedno bi se standardizirala forma i harmonizirao način izvještavanja. Nakon uspješnog okončanja izrade aplikacije i završetka testne faze Agencija će aplikaciju učiniti dostupnom svim tijelima za sprečavanje korupcije.

Br.	Aktivnost	Status			Informacije o realizaciji
		Da	Ne	U toku	
5.5.2.	Praćenje i evaluacija predviđenih aktivnosti iz Akcionog plana uz periodičnu procjenu uspjeha Vremenski rok: kontinuirano poslije prve godina po usvajanju strategije			☒	Agencija nastoji napraviti iskorak u pogledu efikasnijeg nadzora nad provedbom aktivnosti iz strateških antikorupcijskih dokumenata kroz razvoj „smart aplikacije“. Agencija posjeduje pilot verziju pomenute aplikacije koja je još u testnoj fazi i koju je neophodno prilagoditi potrebama tijela koja vrše nadzor nad provođenjem strateških antikorupcijskih dokumenata. Idejnim rješenjem bi se olakšao nadzor nad provedbom strateških antikorupcijskih dokumenata i olakšala procjena uspjeha. Nakon uspješnog okončanja izrade aplikacije i završetka testne faze Agencija će aplikaciju pustiti u funkciju.